

Van het bestuur

Omdat de voorzitter druk is met de vakantievoorbereidingen en de kleinkinderen mag ik dit keer van ons laten horen. We hebben er net weer een bestuursvergadering opzitten waar we met een tevreden gevoel hebben teruggekeken op de druk bezochte en geanimeerde ALV van afgelopen maart. Geweldig ook dat Jaap het Helgolandgebeuren is gaan trekken. Jullie, leden, hebben ons echter ook weer huiswerk meegegeven. Zo zijn er kritische vragen gesteld door Peter Eekelder die graag zag dat er meer inventarisaties zouden worden geïnitieerd door de vereniging waarbij hij zelf direct het goede voorbeeld gaf door zijn deelname aan, organisatie van en oproep tot een Mibo-inventarisatie. Chris van der Heijden gaf aan dat de VWG zich duidelijker zou mogen uitspreken over visie en focus. Hij heeft als nieuw lid ervaren dat de aansluiting niet eenvoudig is. Het bestuur gaat zich hierop bezinnen, mede gezien het vooruitzicht van ons 40-jarig bestaan in 2015. Een trajectje hiervoor is inmiddels uitgezet. Een dringend praktisch probleem is de zorg om de continuïteit van ons blad de Mourik. Elders in dit blad staat een dringende oproep om versterking nu de vaste redactie na heel veel jaren van uitstekende dienst een stap terug wil zetten. Dit moet natuurlijk zonder meer kunnen maar het gat is nog niet gedicht. De overdracht van oude naar nieuwe penningmeester verliep door een hinderlijke fout van onze bank wat moeizaam maar is inmiddels succesvol afgerond. Siem is in zijn nopjes met het feit dat de meerderheid van onze leden inmiddels is overgestapt op contributiebetaling middels incasso. Dat scheelt bergen werk. Voor nieuwe leden stellen we het verplicht maar de oude leden die nog niet zijn overgestapt worden toch nog een keer benaderd door de penningmeester met het verzoek om zijn taak te verlichten en alsnog over te stappen. Jos van Oostveen is alweer bezig met het lezingen- en excursieprogramma voor na de zomer. Om kwaliteit te handhaven wordt, zolang de eigen VWG-bus er nog niet is, de maximumdeelname beperkt tot vier auto's. De vorderingen van de digitale regionale Avifauna lijken zich niets aan te trekken van een zomerreces en inmiddels staat de teller ergens in de 50 soorten waarmee zo'n 13 procent van het totale aantal soorten (423?) af is. Zo'n dikke 20% zit overigens al in de pijn. Het jubileumjaar 2015 zou een mooie streefeinddatum zijn voor dit megaprojekt. Vorige week heb ik op het klooster waar Remco woonde een karrenvracht dozen opgehaald waarin het tweede deel van het rijke archief van onze VWG bleek te zijn opgeborgen. Nu ik dat allemaal aan het ordenen ben raak ik diep onder de indruk van het indrukwekkende inventarisatiewerk dat met name in de jaren 1960-1980 is verzet door VWG-ers. Zo liep ik onder andere aan tegen een inventarisatierapport van wie anders dan de gebroeders Reijnen, over Dukenburg voordat Dukenburg Dukenburg was. Zodra ik meer zicht heb op deze schatten zal ik er wel eens over berichten in de Mourik.

Sjak Gielen, secretaris

Nieuwe leden van 2012:

1. Myriam Crijns uit Leuth
2. Theo Groeneveld uit Nederasselt
3. Roy Sluis uit Wijchen Saltshof
4. Tetty Havinga uit Nijmegen Goffert
5. Guus Vergeer uit Beuningen

**Sluitingsdatum kopij
volgende Mourik:
15 nov. 2012**

Nieuw Big Day-record voor Kreis Kleve

Peter de Vries, p.devries@nioo.knaw.nl

Ieder jaar, op de eerste zaterdag van de maand mei, vindt in Duitsland een Bird Race plaats. Dit is een initiatief van de Duitse vogelbescherming en werd voor het eerst gedaan in 2005. Sindsdien is het uitgegroeid tot een groot evenement, waar veel vogelaars aan mee doen. Het idee is simpel: in 1 dag zo veel mogelijk vogelsoorten proberen te zien. En dan in je eigen gemeente (dit noemen ze in Duitsland een Kreis). Nu denk je misschien dat een gemeente iets te klein is voor een heuse Big Day, maar in Duitsland is alles groter, dus ook de gemeentes. Het gaat natuurlijk om het plezier op zo'n dag, maar het achterliggende idee is geld inzamelen voor een goed doel (in 2012 was dit ornitho.de, het waarneming.nl van Duitsland).

Even wat feiten: sinds 2005 zijn steeds meer vogelaars gaan meedoen, dit jaar deden 632 man en vrouw mee verdeeld over 165 teams. Deze vogelden in totaal 292 soorten bij elkaar. Cuxhaven heeft het record Big Day voor Duitsland, in 2011 zagen die 171 soorten op 1 dag. Dit is een enorm aantal, zeker als je bedenkt dat het record Big Day voor Nederland staat op 187 soorten. En dan zijn die 171 soorten dus in 1 gemeente gezien! Wel een redelijk grote, die ook nog strategisch is gelegen, maar toch...

Sinds ik in het Kreis Kleve woon (begin 2010), had ik in 2011 al meegedaan met de Bird Race. Dat was een manmoedige poging die – met een niet hele goede voorbereiding – eindigde met 113 soorten. Ik had toen direct al door dat het Kreis Kleve enorme veel potentie heeft voor een hele hoge score. Dit Kreis heeft alles: uitgestrekte bossen (het Reichswald), cultuurlandschap met heggen en vele kleinschalige akkers en weilandjes (de Duffelt) en de Rijn met zijn uiterwaarden en zandwinplassen.

Ook de resultaten van eerdere teams in het Kreis waren hoopgevend, het record stond stond op 127 soorten. Voor de race van 2012 had ik dan ook hooggespannen verwachtingen, we zouden het record gaan verpulveren. Ik was van plan alles heel goed te gaan voorbereiden. Maar door de drukte op het werk (het Koolmezen-onderzoek op de Hoge Veluwe draait begin mei altijd op volle toeren. Ik fiets dan dagen achterelkaar daar rond, nestkasten controleren) werd die voorbereiding eigenlijk helemaal niets.

Natuurlijk staat of valt alles bij zo'n dag met het weer. Heb je slecht weer dan scheelt dat te veel soorten en is een verbetering van een record uitgesloten. Wat het weer betreft waren de voorspellingen voor 5 mei (de dag van de race) uitermate slecht; veel, heel veel regen. Het team daarentegen was uitermate goed: een drietal medewerkers van de NABU uit Kranenburg, Daniel Doer, Mareike Krüger en – mijn lief – Nicole Feige. Daarnaast maakte ik ook deel uit van het team met de mooie naam 'Adlerauge-KLEobachter'. De regels zijn overigens hetzelfde als in Nederland, van een team met vier personen moeten minimaal drie de vogel gezien hebben, pas dan is een soort telbaar voor de daglijst.



Het big dayteam in actie

Ik ga geen volledige (en misschien wel saaie) opsomming geven van alle soorten die we zagen, maar ga wel alle highlights noemen. Het is half vier als Daniel en Mareike bij ons in Zyfflich de tuin instappen. Het ziet er allemaal redelijk goed uit, het is droog en er staat niet al te veel wind. Vele malen beter dan de voorspellingen, die waren zeer slecht: regen, regen en nog veel meer regen. De eerste soort konden we om 3:41 noteren, een zingende Bosrietzanger, net buiten Zyfflich. Twee minuten later hebben we de eerste Boerenzwaluwen, vogels die we bij een boerderij in een schuur luid horen roepen. We rijden door de Duffelt en scoren met weinig moeite de eerste uilen. Alleen de Ransuil lukt niet. De vogel roept niet op de vaste plek die we voor deze soort hebben. We besluiten al snel dat 's avonds eventueel nog een keer te proberen. De Kwartel doet gelukkig niet moeilijk, die horen we al snel op de vaste Kwartel-plek.

Zo rijden we vanuit de Duffelt naar het Kranenburger Bruch. Het is belangrijk hier vroeg te zijn, de Blauwborsten moeten we te horen krijgen voordat het zanglijster-geweld losbarst. Als alle Zanglijsters zingen, zijn de Blauwborsten niet meer te horen. Het is dan langzaam licht aan het worden en na het horen van een Blauwborst lopen we eerst nog verder door het Kranenburger Bruch. De Havik is niet thuis en de Sperwer is niet thuis, maar voor de rest rollen alle soorten eenvoudig binnen. We rijden dan via Kranenburg naar het Reichswald. Een dag eerder ontdekte Daniel een Taigaboomkruiper. Deze blijkt nog steeds in dezelfde boom te zitten en laat zich goed horen en iets minder bekijken. We lopen verder en bezoeken het bosgedeelte waar Raven zouden moeten zitten. We lopen hier een tijdje rond, maar de Raven laten zich niet horen, laat staan zien. We willen niet te veel tijd verspillen en maken onze vaste ronde door de rest van het bos. Alles zit mee, en met wat geduld (en geluk) laten alle bossoorten zich zien en vooral horen.

Als we het bos uitkomen, zitten we op 91 soorten, iets waar we tevreden mee mogen zijn. Het is dan half twaalf en het volgende doel is de Rijn en de uiterwaarden. Bij een oude zandwinplas niet ver van Kleve vinden we een Geelpootmeeuw en bij een Rijnstrang al snel een Pontische Meeuw. Het volgende doel is de Rijn bij Emmerich. We staan hier aan de zuidoever van de Rijn en wachten op de Zwarte Wouwen van de Emmericher Waard. Het duurt niet lang of een vogel steekt de Rijn over, maakt een rondje voor onze neuzen en vliegt weer terug naar de overkant. We staan nog even na te genieten als ik plotseling achter ons langs een wouw zie vliegen. Rode Wouw! De vogel vliegt mooi achter ons langs, steekt de Rijn over en verdwijnt. Dan vliegt er plotseling een Bruine Kiek naar west. Dit is een lastige soort in Kreis Kleve, helemaal in mei. We staan daar en genieten met volle teugen. Wow, dat zijn bonussoorten, de soorten die we zo hard nodig hebben willen we het record verbreken. Opgetogen rijden we verder richting Emmerich. Ondertussen begint het te regenen. Daniel heeft contact met andere teams, en de berichten die deze teams doorgeven zijn weinig (of juist veel) hoopgevend. Overal regent het pijpenstelen, alleen wij – helemaal aan de westkant van Duitsland – lijken de dans te ontspringen. Er zijn teams die al uren lang in de stromende regen aan het vogelen zijn (zelfs op de fiets) en die nog maar krap 40 soorten hebben...

In Emmerich eten we shoarma en daarna blijkt de Slechtvalk op de hoge schoorsteen te zitten. Keurig aan de kant die uit de regen is. Het blijft regenen en in de stromende regen bezoeken we de Hetter, een groot en open weidevogelgebied ten noordoosten van Emmerich, vlak langs de E35. Hier blijken de Kemphanen nog steeds aanwezig en vinden we ook nog een Bosruiter. Meer bonus, en die hebben we zo hard nodig! Het regent dan nog steeds, hoewel het wel langzaam droog begint te worden. Bij de Biener Altrhein (een oude Rijnstrang ten oosten van Emmerich), hebben we geluk en is de Lepelaar weer eens aanwezig. De vogel vliegt later weg en laat zich daarna ook niet meer zien. Alweer hebben we geluk! De teller staat dan op 114 soorten en het is tien voor vijf.

Hoewel de weg nog lang is naar het huidige record hebben we nog steeds goede hoop. Het is gestopt met regenen. We rijden langs de uiterwaarden van de Rijn en stoppen op tactische plekjes. Zo sprokkelen we bijvoorbeeld nog Oeverzwaluw, Kleine Bonte Specht, Waterhoen en Groenpootruiter bij elkaar. Het is dan ongeveer half acht als de teller op 122 soorten staat. Het zal niet heel erg lang meer licht zijn, en het moet mogelijk zijn het Kleve-record te breken. Bij een grote kiezelafgraving ziet Nicole dan plotseling een uil vliegen: Velduil! Dit is wel een hele grote bonus, en dit geeft heel veel hoop. Als we dan terug lopen naar de auto vliegt een Buizerd laag over het water en pest een Groenpootruiter op. Weer een soort erbij! De teller staat nu ineens op 124 soorten. We zitten heel dicht bij het record en hebben nog ongeveer een half uurtje voordat het echt donker gaat worden.

In vliegende vaart rijden we naar de volgende zandafgraving. Hier zie ik al direct grote groepen meeuwen en sterns zitten. We rennen naar de waterkant en scopen. En dan

gaat het snel: binnen de minuut zien we Zwarte Stern, Dwergmeeuw en Noordse Kwik. Het is dan nog steeds niet helemaal donker als we een Groene Specht horen roepen. We kijken elkaar aan en juichen, het record is geëvenaard: 127 soorten! Wanhopig scopen en turen we verder en in het allerlaatste licht zie ik dan plotseling een Stormmeeuw vliegen... Het record is gebroken, 128 soorten staan op de teller.

We rijden terug richting Zyfflich en overleggen wat voor soorten nog – in theorie – mogelijk moeten kunnen zijn. We kunnen maar op twee komen: Ransuil en Patrijs. We besluiten nog een keer door de Duffelt te rijden, en op alle geschikte plekken te stoppen. Je weet het maar nooit! En weer zit het ons mee, we zien plotseling een uil voor de auto uitvliegen: Ransuil. En, terwijl we nog staan te genieten horen we plotseling van meerdere kanten Patrijzen roepen: 130 soorten zijn binnen!

Als we thuis komen drinken we eerst een biertje en daarna checken we de site waarop alle totalen van de Bird Race binnenkomen. Tot onze grote verrassing en blijdschap doen we het in vergelijking met de andere teams heel erg goed. Zelfs zo goed dat we uiteindelijk op de eerste plaats staan voor het bundesland Nordrhein-Westfalen! Van de 57 teams zijn we de allerbeste, op de tweede plek staat een team uit Munster, met 127 soorten. En ook voor heel Duitsland doen we het niet slecht: we staan op de gedeelde 21 plek (van de 165 teams)... Winnaar is natuurlijk weer Cuxhaven, dit jaar met 163 soorten.

Achteraf blijkt dat aardig wat teams heel veel last hebben gehad van regen. Sommige teams hadden geen enkel droog moment tijdens de Bird Race. Natuurlijk heeft het ontbreken van de regen ons geen windeieren gelegd. Maar aan de andere kant, Kreis Kleve heeft enorm veel potentie en met geluk en goed weer moet zelfs een hogere score dan 130 soorten mogelijk zijn. Mocht je alle uitslagen en statistieken nog eens rustig willen nalezen, via www.dda-web.de kan je alles nakijken. Hier kan je ook onze Bird Race-vogel-lijst bekijken.



Keet in Keent

Grijze Wouw en Steppekiekendief in één week

Justin JF Jansen, justin.jansen@gmail.com

Het begon eigenlijk medio maart, toen pakte Meino Koning de handschoen op, om met me te 'strijden' om op een zo'n hoog mogelijke wijze te eindigen in jaarsoorten in het door onszelf gecreëerde gebied Groot-Grave. Hierdoor was het fanatisme aangewakkerd en werd wanneer mogelijk gevogeld.

Nog herstellende van een slijmbeursontsteking aan mijn linkerarm, had ik zondagochtend 8 april 2012 al gepost op telpost De Kampen. Met o.a. een Purperreiger *Ardea purpurea* op trek. Na enkele uren thuis, besloot ik toch nog maar een rondje te maken. Na een rondje door De Kuilen, kwam ik rond kwart voor vier terecht in Keent, en positioneerde me langs de Velpseweg. Terwijl ik met Jeroen Haas aan de telefoon aan het kwekken was omstreeks 17 uur, zag ik boven mijn hoofd een slanke kiekendief vliegen (komende uit westelijke richting), waarvan ik in eerste instantie dacht: 'hé, is dit geen Grauwe Kiekendief *Circus pygargus*?', maar direct sloot ik dit uit vanwege het jaargetijde. Terwijl ik de telefoon op de grond gooide (Jeroen hing nog vrolijk aan de telefoon) dacht ik: 'ik moet dit ding in de telescoop krijgen', en na wat gedoe lukte dit. En jah, dan zie je gewoon een mannetje Steppekiekendief *Circus macrourus* rondcirkelen boven je kop.... Duidelijke herkenbaar was het mooie blauwgrijze verenkleed, met de zwarte wig op beide vleugeltoppen, en de mooie (bijna witte) lichte vleugelachterrand, de bovenvleugels waren blauwgrijs zonder enige vlektekening. De vogel was vanwege het ontbreken van contrast op de borst en egale kleur op kop en onderdelen te determineren als adult. Na circa anderhalve minuut pakte ik de telefoon weer op; Jeroen had heel het gezocht, gesteun, gevloek en mijn vreugdekreten gehoord, en was inmiddels onderweg. Helaas hielp een snel telefoontje aan Meino niet om de vogel terug te vinden, die langzaam verdween richting de stuw van Grave. Frappant was dat enkele dagen later bleek dat in de ochtend (8:05 uur) een adult mannetje Steppekiekendief in de Biesbosch (bij Werkendam) was gefotografeerd door René de Ruijter, deze vogel vloog in oostelijke richting. Hemelsbreed is de afstand naar Keent 70 kilometer (pal ten oosten), en heeft de vogel er 9 uur over gedaan om in Keent aan te landen, wellicht was het dezelfde....

Op donderdagmiddag 12 april besloot ik te zoeken naar de Klapekster *Lanius excubitor* en de vijf Beflijsters *Turdus torquatus* die ik de dag ervoor in de singel langs de zandweg Bronk in Keent had gezien. Ik zag bij de singel aangekomen iets groots blauws verdwijnen van de wegzijde naar de Maasdijkzijde. Ik besloot volgas door te rijden naar een plek waar ik vrij zicht had op de vogel, en over een stalen buis heengestapt keek ik recht in de ogen van een biddende Grijze Wouw *Elanus caeruleus*. Hierop heb ik gelijk Meino gebeld, en toen Max Berlijn, om de vogel door te zetten naar het Dutch Birding

alarmsysteem. Ik had nog geen foto en had de vogel slechts een halve minuut kunnen bekijken. Toen ik mijn plichtplegingen gedaan had (bellen was niet makkelijk door een telefoonstoring van Vodafone), was ik de vogel kwijt. Gelukkig vond ik de vogel terug bovenin de top van een eik op de hoek Bronk / Keentseweg. Ik nam de eerste foto's en wees Meino via de telefoon op de vogel. Na een half uur, het was inmiddels kwart over vier arriveerde Toy Janssen, en vanaf dat moment volgden er velen. De vogel liet zich voortdurend zien rondom de kruising Bronk / Keentseweg. Vaak biddend, soms rustend, soms een 'muis' uit elkaar trekkend. Tot de avond werd de vogel gezien, met name nog kort fanatiek jagend in de schemering. De volgende dag werd de vogel al weer om 6:51 uur gevonden, en na 40 minuten werd de eerste muis alweer naar binnen geschrokt. Rond 10 uur was de vogel in de omgeving van de Velpseweg aan het jagen, waarbij die de Lage Wijth in vloog (dus het Graafse luchtruim). De vogel keerde weer terug en liet zich fraai bekijken bij eerder genoemde kruising. Om 13 uur steeg de vogel op, en na hoogte gewonnen te hebben, verdween hij in noordelijke richting, na nog kort gezeten te hebben in een populier aan de rand van de Loonse Waard (Wijchen) en toen vloog de vogel definitief weg. Naar schatting is de vogel in de 21 uur aanwezigheid door meer dan 350 waarnemers bekeken. Het betreft hier een tweedekalenderjaar vogel, wat blijkt door de juveniele duimvleugelveren, enkele juveniele middelste dekveren en twee lichte bandjes op de staart. Het betreft het zesde geval voor Nederland en het derde twitchbare.



*Grijze wouw, Keent, 13 april 2012,
Foto's: Harvey van Diek*



Slechtvalken op de St. Stevenstoren

Jochem Kühnen, kuhnennjm@hotmail.com, www.xjochemx.nl

Begin april heeft een paartje Slechtvalken een broedpoging gewaagd boven op de toren van de St. Stevenskerk in het centrum van Nijmegen. Rond, maar vooral boven op de toren werden flink wat prooi-resten gevonden, waaronder resten van zeldzaamheden in ons werkgebied.

Op 3 april werd ik aangesproken door Roland de Wit (van Kaashandel De Wit in de Lange Hezelstraat). We hadden elkaar al eens gesproken toen ik in de omgeving Gierzwaluwen aan het observeren was. Hij vertelde me nu dat er al een tijdje Torenvalken op en rond de St. Stevenskerktoren te zien waren. Ik zou het eens in de gaten houden zei ik tegen hem. Hij was nog niet weg of daar kwam een valk aanvliegen. Maar dit bleek een Slechtvalk! Al roepend met een prooi in de klauwen landde het mannetje op de kerktoeren. Meer heb ik toen niet gezien.

De dag erna ben ik terug gegaan met mijn camera. Bij aankomst bleek er al een mannetje op de toren te zitten. Na het maken van wat foto's (bijv. foto 1) ben ik rond de kerk gegaan om te kijken of er prooi-resten te vinden waren. Nadat ik de Slechtvalk voor het eerst had gezien maakte ik daarvan melding op de Mourik-mailcirkel. Daarop liet Maurice La Haye weten dat hij eerder de vleugel van een Tureluur in de Lange Hezelstraat had gevonden. En inderdaad, er lagen (flink wat) prooi-resten rond de kerk. Een vleugel leek me ook van een Tureluur, maar zowel Kees Schreven als de Duitse specialist Erwin Tyll bleken later aan de hand van foto's (waaronder foto 2) niet te kunnen zeggen waar de vleugel van was.

Toen ik het mannetje van de toren weg zag vliegen zag ik dat deze op grote afstand een tweede valk tegenkwam en daarmee cirkelend uit beeld verdween.

Op 9 april kreeg ik te horen dat Jaap Dirkmaat (voorzitter Nederlands Cultuurlandschap) wist dat er een broedgeval op de toren aanwezig was. Bij navraag bleek dat hij twee Slechtvalken de toren in had zien vliegen en daarmee trok hij de conclusie dat er een broedgeval aanwezig was.

Op 11 april ben ik nog eens naar prooi-resten gaan kijken. Ik vond er maar één, de kop van een Kievit.

Bovenstaande gebeurtenissen leidde tot contacten met de voorzitter van de Werkgroep Slechtvalk Nederland, Peter van Geneijgen. Samen met Minne Feenstra, die in Maas-tricht betrokken was bij de plaatsing van een nestvoorziening voor Slechtvalken op de St. Jan, zijn we 13 april de toren gaan beklimmen.

Onderweg naar boven vertelde onze begeleider, dhr. Kuipers van Het Gilde Nijmegen dat hij boven eieren had zien liggen. Vol spanning vroegen we naar de kleur van de

eieren en toen het antwoord roodbruin was waren we blij verrast en enthousiast! We gingen voorbij het balkon tot waar je bij een normaal bezoek aan de toren kan komen en kwamen langs de klavier waarmee het carillon bespeeld kan worden. Via een ladder kwamen we uit bij een luik en eenmaal daar doorheen bevonden we ons tussen de klokken en vlak onder één daarvan lagen de drie eieren. Inderdaad eieren van Slechtvalken, maar helaas lagen ze op zo'n manier uit elkaar dat het duidelijk geen bebroed nest meer was (foto 3). De eieren waren weggerold omdat er geen substraat voor een nest aanwezig was. Alleen wat droge duivenpoep.

Verder lag er een flinke hoeveelheid prooiresten. De vloer waar we op stonden bestond uit een soort loodslab en rond het centrale deel van de toren, waar de klokken hingen, lag het bezaaid met vleugels, poten en vogelkoppen (foto 4). Peter ging rond om alles te verzamelen en kwam aardig wat bijzonderheden tegen. De kop van een Grutto, de kop van een Slobeend, de vleugel van een Goudplevier en de kop van een Geoorde fuut! Later kregen Minne en ik nog een volledige lijst van Peter (zie tabel 1). Hoe de aantallen zijn vastgesteld als er bijvoorbeeld alleen veren werden gevonden weet ik overigens niet.



Tabel 1. Prooirsten Slechtvalken St. Stevenstoren

Soort	Aantal
Kievit	9
Waterhoen	5
Wintertaling	5
Goudplevier	4
Kokmeeuw	4
Houtsnip	3
Stadsduif	3
Zanglijster	2
Dodaars	1
Geoorde fuut	1
Grutto	1
Kramsvogel	1
Merel	1
Slobeend	1
Turkse tortel	1
Vink	1
Watersnip	1

Omdat het broedgeval was mislukt door gebrek aan nestmateriaal lag het voor de hand te kijken naar de mogelijkheden om de valken te helpen. Een eenvoudige bak met grind zou bijvoorbeeld een gemakkelijk te realiseren voorziening zijn waar de valken enorm mee geholpen zouden zijn. Om te kijken naar de mogelijkheden zijn we nóg hoger de toren in geklommen. Hiervoor moesten we weer een ladder beklimmen, maar met hindernissen... Er lopen namelijk overal kabels naar de klokken van het carillon. Vanuit het loodslab beneden komt een flinke hoeveelheid kabels recht omhoog, maar hogerop worden de kabels alle kanten op afgebogen naar de klok die bedient moet worden. Sommige kabels lopen op een enorm onhandige manier langs de ladder, waardoor we soms erover en soms er onderdoor moesten. Bij het raken van een kabel werd een klokje geluid, dus het was enigszins oppassen geblazen...

Eenmaal boven kwamen we in een volgende ruimte met ladder die door een smalle kokervormige ruimte naar het bolletje op de punt van de toren leidt. Dat is het allerhoogste punt. Uit dat bolletje worden bijvoorbeeld tijdens de Zomerfeesten vlaggen gehangen.

Een platte bak grind vastgezet op de hoogte waar de broedpoging werd gewaagd lijkt vooralsnog toch de meest voor de hand liggende optie. Hierover is ook al overleg met de gemeente Nijmegen (eigenaar van de toren). Er wordt eveneens gekeken naar mogelijkheden de verlichting in de stad aan te passen zodat er minder trekkende vogels door worden afgeleid. Maar volgens Peter jagen de valken ook in het gewone stadslicht waardoor de prooi keuze wellicht niet veel te beïnvloeden is.

In Maastricht werd overigens eind april al direct een Gierzwaluw door de Slechtvalken aldaar gevangen. Heulen met de vijand dus...

Overigens hebben de valken nadat het broedgeval was mislukt zich voor zover ik weet nauwelijks nog op de toren vertoond en hebben ze wellicht elders nog een broedpoging gewaagd.



Foto 1, Slechtvalk op Stevenstoren, Jochem Kuhnen, 5 april 2012

Foto 2, prooirest Slechtvalken naast Stevenstoren, Jochem Kuhnen, 5 april 2012

Foto 3, mislukt broedgeval Slechtvalken Stevenstoren, Jochem Kuhnen, 13 april 2012

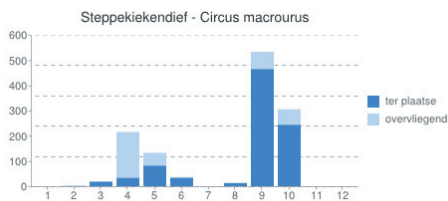
Foto 4, prooiresten Slechtvalken Stevenstoren, Jochem Kuhnen, 13 april 2012

(Foto's in het 'dagboek' bij div. bovengenoemde data op www.xjochem.nl)

In een paar tellen... een overvliegende Steppekiekendief bij Persingen!

Peter Hoppenbrouwers, peter.hoppenbrouwers@planet.nl

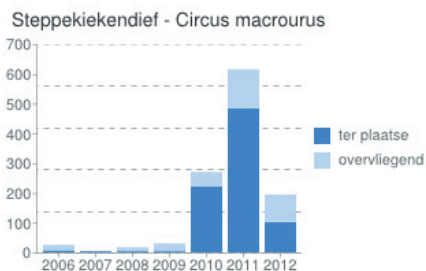
Na het jaar 2011 waarin verschillende meldingen werden gedaan van overvliegende en gelukkig ook ter plaatse blijvende exemplaren (die je helaas dan nog niet te zien krijgt) werd 2012 voor mij toch het 'het jaar van...' en er gaat niks boven zelf ontdekken... Al enigszins warmgelopen door de eerdere melding op 8 april door Justin Jansen, zijn verslag hiervan staat elders in deze Mourik, ging ik op 24 april maar weer eens op pad in de Ooijpolder. Deze keer de omgeving van het Zwanenbroekje. Slechts gewapend met verrekijker en fototoestel met macrolens dacht ik aanvankelijk dat het zo'n dag zou worden dat je de verkeerde lens meegenomen hebt. Een luid zingende Blauwborst op een paar meter afstand en daar sta je met je macrolens die je liever gebruikt voor insecten. De zon was al snel weg en de libellen hierdoor helaas ook en ik was blij dat ik toch nog een Vuurjuffer vond in het struikgewas. 'Old birding-habits never die' zullen we maar zeggen op dat moment (= even naar boven kijken...), ik zag iets kiekendieferigs aan komen vliegen op een tien meter hoogte met donkere 'boa' en lichte halsring, greep niet naar mijn verrekijker maar zette snel mijn camera tegen het oog en klikte een paar foto's. Meer tijd kreeg ik niet, de vogel vloog over de nabijgelegen haag en foetsie...Snel de foto's bekeken. Uiteraard waren die foto's vrij donker daar ik geen tijd had gehad om de camera lichter in te stellen. Daar het weer verder slechter werd voor libellen ging ik maar naar huis en heb ik de foto's wat lichter gemaakt. Hierop staan kenmerken als donkere 'boa', lichte halsring en donkere binnenste halsspennen. Met als resultaat een Steppekiekendief! Vermoedelijk een 2e jaars vrouwtje (med. Justin Jansen). Daar de soort vooral in het najaar wordt gezien in de maanden september en oktober, zie figuur 1, is het komende najaar goed opletten bij een overvliegende kiekendief! Hopelijk wordt het najaar van 2012 weer net zo spectaculair als dat van 2011!



Figuur 1: waarnemingen per maand

Figuur 2: waarnemingen per jaar

Bron: www.waarneming.nl



Een interessant verhaal over de soort stond op 23 september 2011 op natuurbericht.nl, uitgegeven door Natuurpunt Studie en wil ik jullie niet onthouden. De laatste jaren nemen de waarnemingen van deze soort behoorlijk toe in Nederland, zie figuur 2. Zo ook in de omliggende landen. In Falsterbo (Zweden), één van de Europese hotspots voor doortrek van roofvogels, werden sinds 1 augustus 2011 al 37 Steppekiekendieven geteld. Best uitzonderlijk, want het jaargemiddelde voor deze telpost bedraagt voor de periode 1973-2010 slechts twee stuks en het vorige recordjaar was 2004 met in totaal 14 exemplaren. In Nederland druppelden de eerste Steppekiekendieven binnen op 21 augustus en sindsdien staat de kraan open. Hoe deze influx moet worden verklaard, is niet duidelijk. Soms wordt een dergelijk fenomeen veroorzaakt door weersomstandigheden die vogels doet afwijken van hun normale trekroute maar het ziet er niet naar uit dat dit nu het geval is. Het dieptepunt in de periode 1950-1970 komt overeen met het in cultuur brengen van steppegebieden in Zuid-Rusland en Noord-Kazachstan. Vanaf de jaren 1990 nam het aantal waarnemingen toe. In die periode broedde de soort steeds noordelijker, mogelijk beïnvloed door de verdwijning van de typische vochtige biotoop in het zuiden. De toename van het aantal meldingen in Nederland en België is vermoedelijk te danken aan een toename van het aantal broedgevallen ten noorden van het vroegere areaal. In Finland werden in 2011 vier succesvolle broedgevallen genoteerd, waarvan twee in de buurt van Oulu.

Steppekiekendieven broeden vooral op de steppes van Rusland, Kazachstan en het noordwesten van China. Een klein aantal broedt in Azerbeidzjan, Roemenië, Turkije en de Oekraïne. In het najaar trekken deze broedvogels naar hun overwinteringsgebieden in Afrika en het Indische Subcontinent. De soort doet het op wereldschaal niet best: de totale populatie wordt geschat op amper 9.000 tot 15.000 paar. Vooral in Europa zit de soort in vrije val: tussen 1970 en 2000 zou de populatie er met minstens 30% op achteruit zijn gegaan. Waar loopt het dan fout? In de broedgebieden worden heel wat steppegaslanden omgezet in akkers en vochtige hooilanden worden te intensief begraaasd waardoor er steeds minder geschikt broedhabitat rest. In het overwinteringsgebied zouden het vooral pesticiden zijn die de soort de das omdoen.

Bronnen:

- Waarneming.nl
 - Natuurbericht.nl,
- Geen paniek voor kiekendief uit het Oosten.



Kijktip: De Vilt

Peter Hoppenbrouwers, peter.hoppenbrouwers@planet.nl

De Vilt is een natuurgebied tussen Oeffelt en Beugen in de provincie Noord-Brabant; het maakt deel uit van ons werkgebied. Het heeft een oppervlakte van 154 ha en is in het bezit van de Stichting Brabants Landschap. Het gebied omvat een oude Maasbocht die in de eeuwen tussen 9000 v.Chr. en 1000 v. Chr. afgesneden raakte van de stroom, uniek in Noord-Brabant. De naam De Vilt is ontleend aan de structuur van de toplaag van veen dat gestoken wordt voor brandstof. In de tweede helft van de 19e eeuw heeft er in de Grote Vilt grootschalige vervening plaats gevonden. De Kleine Vilt is in de eerste helft van de 20e eeuw ontstaan ten gevolge van kleiwinning door een steenfabriek. Tegenwoordig zijn er twee waterpartijen: de Kleine Vilt en de Grote Vilt, ook Oeffeltse respectievelijk Beugense Vilt (of kortweg De Vilt) genaamd. Deze wateren worden gevoed door kwel. Er is zeer recentelijk een deel cultuurland omgezet in een onder ondiep water staand gebied; dit ligt nu ten zuiden van de Kleine Vilt. Dit heb ik op de kaart wit gemaakt, daar het op googlemaps nog als landbouwgrond afgebeeld stond. Het ziet er schitterend uit, uitermate geschikt voor zeldzame ralachtigen. Dit jaar zat hier een adult zomerkleed Roodhalsfuut en wie weet wat er nog meer volgt?! Het open water is omringd door broekbos en cultuurland, waarbij houtwallen voor de afscheiding tussen de percelen zorgen. De Kleine Vilt is overigens langs kunstmatige weg ontstaan, namelijk als een kleiwinningssput voor een steenfabriek, die hier in de eerste helft van de 20e eeuw is opgericht. Aangezien zich in het gebied een veenmoeras vormde besloot men omstreeks 1850 tot vervening over te gaan. Men legde een dam door De Vilt, die de Moerbaan werd genoemd en die diende om de moer af te voeren. In 1920 was al het veen afgegraven. In de binnenbocht lag een zogenaamde omloopberg, gekenmerkt door rivierafzettingen van zand en grind. In 1873 werd het Duits Lijntje nabij en deels door het gebied aangelegd. In 1973 werd deze spoorlijn uit bedrijf genomen en ze vormt nu een ecologische verbindingszone. Om deze spoorlijn aan te leggen werd de omloopberg vrijwel helemaal afgegraven. Later werd hier het Gemeentebos aangelegd, voornamelijk bestaande uit Amerikaanse eik. Na al deze ingrepen begon het water weer te verlanden en in de jaren '50 en '60 van de 20e eeuw waren er soorten te vinden als Roerdomp, Zwarte stern en Boomkikker. Daar de Oeffeltse Raam dwars door het gebied stroomde, en deze in die tijd sterk vervuild was en ook voedselrijk water bracht, vervuilde het gebied. Toen dit riviertje weer was gesaneerd ging men een plan tot natuurherstel uitvoeren dat van 2007-2010 heeft plaatsgevonden. Zeldzame plantensoorten in het gebied, indicatoren van kwel, zijn Waterdrieblad, Draadzegge en Grote boterbloem. Het Oranjetipje is een vlinder die in moerasweitjes te vinden is. Tot de broedvogels behoren Grauwe gans, Dodaars, Waterral en Ransuil.

Bronnen: Wikipedia en www.waarneming.nl



59

Op vakantie in Kroatië

Aernout Casier

Eind juli ben ik op vakantie naar Kroatië gegaan. Ook al was het zeker geen vogelvakantie, heb ik toch aardig wat momenten gevonden om te vogelen. Dit is een verslag van wat ik heb waargenomen gedurende de reis. Ik ben er van overtuigd dat als ik gewild had en/of beter bekend was geweest met het land/de regio's, ik veel meer had kunnen zien, misschien zelfs een of meerdere van de spechten waar ik vooraf op hoopte.

Ik ben een week in Grebastica, bij Sibenik en Krka geweest, gevolgd door een week in Korenica, bij de beroemde Plitvice meren en tenslotte nog een week in Fuzine in de Kvarner regio waarin ook Risnjak gelegen is. Dit was mijn eerste keer in dit gedeelte van de wereld, en de verwachtingen waren dan ook hoog gespannen. Ook had ik al geaccepteerd dat ik niet alles (meteen) zouden kunnen identificeren. Hieronder volgt een verslag per week/regio, waarbij ik steeds zal beginnen met de bijbehorende "tuinsoorten", d.w.z. de vogels die ik in de tuin of vanuit mijn verblijfplaats kon zien. De Geelgors (*Emberiza citranella*) en Ooievaar (*Ciconia ciconia*) die ik in Slovenië zag is in dit verslag niet opgenomen, net zo min als de mysterieuze uil (Oeral-? Bos-?) die ik 's nachts op de weg heb zien zitten toen ik naar Nederland terug reed.

Week 1: 21 juli – 28 juli, Grebastica.

Tuinvogels: Europese kanarie (*Serinus serinus*), Huiszwaluw (*Delichon orbicun*), Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), Huismus (*Passer domesticus*), Groenling (*Chloris chloris*), Zomertortel (*Streptopelia turtur*), Blauwe rots lijster (*Monticola solitarius*), Grauwe klauwier (*Lanius collurio*), Purper reiger (*Ardea purpurea*), Geelpootmeeuw (*Larus michahellis*), Gierzwaluw (*Apus apus*), Vale gierzwaluw (*Apus pallidus*), Kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*), Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*), Putter (*Carduelis carduelis*), Steenuil (*Athene noctua*), Nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus*), Withalsvliegenvanger (*Ficedula albicollis*), Hop (*Upupa epops*), Visdief (*Sterna hirundo*), Koolmees (*Parus major*), Vale spotvogel (*hippolais pallida*) en Vink (*Fringilla coelebs*).

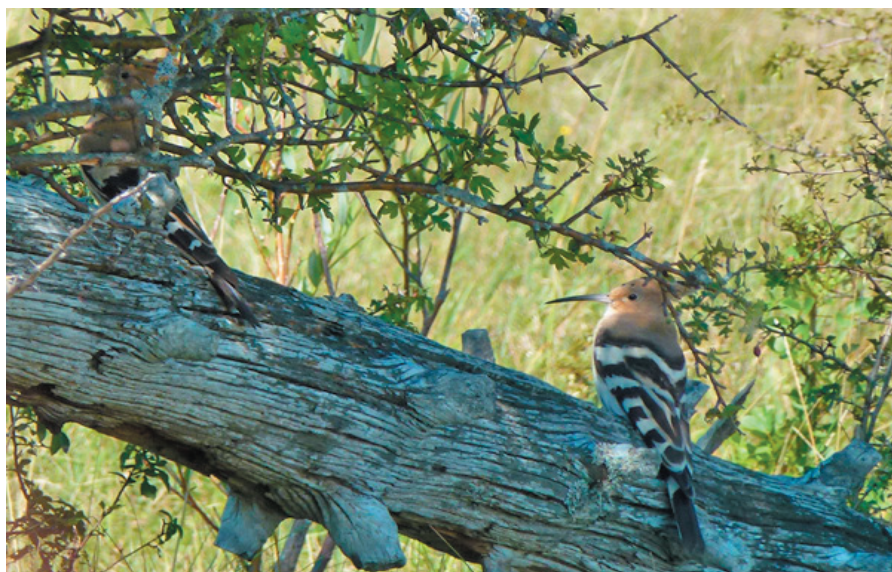


Zowel de grauwe klauwier als de Roodkopklauwier (*Lanius senator*), en hun jongen waren gemakkelijk te vinden in het gebied dat direct grensde aan mijn flat, net als, zo bleek later, in de rest van Kroatië. Het gebied - vanuit het dorpje richting de oude muur in het westen lopen - was een dankbare thuisbasis gedurende deze week. Waar de Grauwe klauwier zelfs tevreden was met enkele bosjes midden in het dorpje, leken de roodkop de wat schaarser begroeide gebieden rondom de baai bij de eerdergenoemde muur te prefereren. Tijdens de laatste wandeling in dit gebiedje, stuitte ik vlakbij de baai zelfs op een nachtzwaluw die vlak bij het pad opvloog.

In het gebied tussen mijn adres en de eerdergenoemde muur zag ik ook met enige regelmaat blauwe rotslijsters (een mannetje besloot uiteindelijk op het dak van het huis tegenover mijn balkon te gaan zitten om mij in de ochtendzon te trakteren op een concert). Ook was hier op het pad dagelijks wel een hop te zien (grootste groep was drie) en hoorde ik een Kleine zwartkop (*Sylvia melanocephala*). Naast enige flitsen terwijl hij van bosje naar bosje vloog, bood hij mij uiteindelijk een goed zicht op zijn staart, maar meer kreeg ik helaas niet te zien. In het bos achter de muur hoorden en zag ik een Wielewaal (*oriolus oriolus*).

Om gierzwaluwen en vooral vale gierzwaluwen waar te nemen hoefde ik slechts omhoog te kijken. Boerenwaluwen en huiszwaluwen waren eveneens constant aan het foerageren. Ook geelpootmeeuwen en visdieven waren vanaf het balkon met enige regelmaat jagend boven de Adriatische zee te zien. Oeverlopers (*Actitis hypoleucos*) werden gedurende de drie weken vrijwel dagelijks door ons waargenomen. Op een avond zag ik een Purperreiger overvliegen, wat later gevolgd door acht kleine zilverreigers. Eveneens vanaf het balkon hoorde ik een Steenuil en een Nachtzwaluw (waarschijnlijk dezelfde als die ik eerder die dagen tegengekomen waren). De tuin werd, helaas eenmalig, bezocht door een Withalsvliegenvanger. Ik ben er twee keer puur om te vogelen op uit getrokken. De eerste van deze uitstapjes was naar Vransko Jezero/Vrana meer. Terwijl ik rondom het meer reed zag ik zowel grauwe als roodkopklauwieren, een Hop, ongeveer 400 spaanse mussen (*Passer hispaniolensis*), enkele kuifleeuweriken (*Galerida cristata*) en een vrouwtje Grauwe kiekendief (*Circus pygargus*). Bij het meer zelf zag ik ook de eerste van vier ijsvogels (*Alcedo atthis*) gedurende het verblijf in Kroatië. Ook hier waren er veel (met name huis-) zwaluwen. Ik zag verder een Meerkroet (*Fulica atra*), een Steltkluut (*Himantopus himantopus*), verscheidene dwergaalscholvers (*Phalacrocorax pygmeus*) en kuifaalscholvers (*Phalacrocorax aristotelis*), net als zwartkopmeeuwen (*Larus melanocephalus*), ongeveer 150 geelpootmeeuwen, twee kokmeeuwen (*Chroicocephalus ridibundus*), zeker vijf bosruiters (*Tringa glareola*), een Bonte strandloper (*Calidris alpina*), vier kleine strandlopers (*Calidris minuta*), een adult en drie juveniele kleine plevieren (*Charadrius dubius*), en meer kleine zilverreigers, spreeuwen (*Sturnus vulgaris*), witte kwikstaarten (*Motacilla alba*), een Duinpieper (*Anthus campestris*), een Rotszwaluw (*Ptyonoprogne rupestris*), drie rotsduiven (*Columba livia*), bonte kraaien (*Corvus cornix*), Kauw (*Corvus monedula*), een jagende Torenvalk (*Falco tinnunculus*) en een eenzame Lepelaar (*Platalea leucorodia*) die vreemd dicht bij het pad een plekje

uit de wind gevonden had. Het ornithologische reservaat aan de westkant van het meer was tegen deze tijd van het jaar vrijwel geheel stil, maar toch duidelijk de plek waar je moest zijn. In Krka National Park zag ik de tweede ijsvogel en hoorde ik verschillende wielewalen. Een Grote karekiet (*Acrocephalus arundinaceus*), Cetti's zanger (*Cettia cetti*), Witoogend (*Aythya nyroca*), Dodaars met jong (*Tachybaptus ruficollis*), Geoorde fuut (*Podiceps nigricollis*), Fuut (*podiceps cristatus*), enkele wilde eenden (*Anas platyrhynchos*), verscheidene dwergaalscholvers, een Knobbelzwaan (*Cygnus olor*), Zwarte mees (*Periparus ater*), Blauwe reiger (*Ardea cinerea*) en een Kuifaalscholver werden hier gezien, met name op en rondom het meer. Kuifleeuweriken, mezen en vinken waren talrijk bij de parkeerplaats aan de ingang. Gedurende deze hele week heb ik, opvallend genoeg, overigens geen roofvogels gezien. Onderweg naar Korenica, het dorp waar mijn enige Bijeneter (*Merops apiaster*) - vliegend en roepend - en Steenarend (*Aquila chrysaetos*) van de vakantie, evenals de eerste van vele kleine klapheksters (*Lanius minor*) en buizerds (*Buteo buteo*).



Week 2: 28 juli – 4 augustus, Korenica.

Tuinvogels: Europese kanarie (*Serinus serinus*), Huiszwaluw (*Delichon orbicun*), Boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), Huismus (*Passer domesticus*), Groenling (*Chloris chloris*), Grauwe klauwier (*Lanius collurio*), Houtduif (*Columba palumbus*), Grauwe vliegenvanger (*Muscicapa striata*), Hop (*Upupa epops*), Koolmees (*Parus major*), Rouwmees (*Poecile lugubris*), Vale spotvogel (*Hippolais pallida*), Slangenarend (*Circaetus gallicus*), Draai-

hals (*jynx torquilla*), Gaai (*Garrulus glandarius*), Roodborst (*Erithacus rubecula*), Zwarte roodstaart (*Phoebastria immutabilis*), Ekster (*Pica pica*), Grote bonte specht (*Dendrocopos major*), buizerd (*Buteo buteo*), Groene specht (*Picus viridis*), Kleine bonte specht (*Dendrocopos minor*), Boomklever (*Sitta europaea*), Raaf (*Corvus corax*), Zwartkop (*Sylvia atricapilla*), Grote lijster (*Turdus viscivorus*) en Vink (*Fringilla coelebs*).

Het is niet moeilijk voor te stellen hoe leuk ik het vond om de eerste ochtend in het in een vallei gelegen Korenica op te staan, half slapend mijn verrekijker te pakken, naar buiten te lopen, op een stoel te gaan zitten en een draaihals te zien zitten die ik vervolgens een half uurtje mocht bewonderen. Dat was veel langer dan de draaihals die ik in week 3 tegen kwam en veel langer dan de draaihals die ik enkele jaren geleden in de Hatertse Vennen ontdekte. Hij zat in de boom die gedurende de week bezocht werd door grauwe klauwieren, koolmezen, vale spotvogels, zwartkoppen, groenlingen, zwarte roodstaarten en een grote bonte specht. Het enige wat deze week de ontmoeting met de draaihals overtrof was de slangenarend die enkele dagen later overvloog, met een slang in zijn bek, en die ons nog een dag of twee later verblijde door op een elektriciteitsmast te gaan zitten achter mijn hotel.

Ik ontdekte nabij de dorpskern (op de kruising linksaf, richting Bosnië rijden) een vrij brede, platte, rustige vlakte met enkele struikjes. Dit was mijn meest bezochte plek gedurende de week. Hier zag ik witte kwikstaarten, grote gele kwikstaarten (*Motacilla cinerea*) en nog enkele oeverlopers (bij het stroompje dat je onderweg daarheen oversteekt), maar vooral roodkopklauwieren, kleine klapeksters, grauwe klauwieren, hopen, tapuiten (*Oenanthe oenanthe*), graspiepers (*Anthus pratensis*), raven, paapjes (*Saxicola rubetra*) en, nog zo'n fijne verrassing, een Sakervalk (*Falco cherrug*) plus een mannetje Grauwe kiekendief. Ik zag daarnaast een juveniele Appelvink (*Coccothraustes coccothraustes*), verschillende Europese kanaries, zwarte roodstaarten, putters, huismussen, huiszwaluwen, boerenzwaluwen, grauwe vliegenvangers, Groene specht en een Wielewaal vlakbij bij oude, niet langer functionerende molen, aan je linkerhand, even voor het eerdergenoemde bruggetje.

matkoppen (*Poecile parustris*) waren, net als kuifmezen (*Lophophanes cristatus*) moeilijk te missen tijdens een wandeling in Sjeverni Velebit. Hier zag ik verder ook een Boompieper (*Anthus trivialis*) en een Goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*). Een Zanglijster (*Turdus philomelos*), meer mezen (onder andere Pimpel- (*Cyanistes caeruleus*) en Staart- (*Aegithalos caudatus*)) enkele roodborsten, wilde eenden en twee aalscholvers (*Phalacrocorax carbo*) waren de enige vogels die ik bij het zeer druk bezochte Plitvice Jezera zag. (Mocht je willen gaan, ga zo vroeg mogelijk en richt je vooral op de zogenaamde Upper Lakes (Ulaz/Entrance 2)!). Ook ging ik hier bijna op een Adder staan.

Op mijn laatste dag, zag en hoorde ik hier nog een Rouwmees in de tuin, evenals een kleine bonte specht.

Week 3: 4 augustus – 10 augustus, Fuzine.

Tuinvogels: Europese kanarie (*Serinus serinus*), Huiszwaluw (*delichon orbicum*), Boerenzwaluw (*hirundo rustica*), Huismus (*Passer domesticus*), Groenling (*Chloris chloris*), Grauwe vliegenvanger (*Muscicapa striata*), Koolmees (*Parus major*), Gaai (*Garrulus glandarius*), Roodborst (*Erithacus rubecula*), Zwarte roodstaart (*Phoebastria immutabilis*), Ekster (*Pica pica*), Grote bonte specht (*Dendrocopos major*), Buizerd (*Buteo buteo*), Boomkluver (*Sitta europaea*), Raaf (*Corvus corax*), Zwartkop (*Sylvia atricapilla*), Alpengierzwaluw (*Apus melba*), Wilde eend (*Anas platyrhynchos*), Goudvink (*Pyrrhula pyrrhula*) en Vink (*Fringilla coelebs*).

De Gorski Kotar/Kvarner regio is werkelijk waar prachtig, met haar talloze bergen, eindeloze bossen en kristalheldere watertjes. Fuzine zelf is een prettig dorpje en de accommodatie die ik hier had was veruit de beste gedurende de drie weken. Wat vogels betreft was dit appartement het minst ideaal gelegen, aangezien ik hier geen beschikking had over een tuin en dus een stukje moest rijden voor ik in de natuur zat. Nationaal Park Risnjak was wat dit betreft een voor de hand liggende eerste keuze. Hier ving ik enkele glimpen op van een tweede draaihal, zag enkele mezen, grauwe klauwieren en een Sperwer (*Accipiter nisus*). Al met al geen indrukwekkende score, en het aanbevolen Leska pad bood ook al geen indrukwekkende vergezichten of ander moois. Enigszins teleurgesteld probeerde ik het bij de bijzondere bron van de rivier Kupa nogmaals. Hier kreeg ik zowel het natuurschoon als de vogels waar ik op hoopte, al was het maar omdat ik tijdens het ritje naar die bron een Notenkraaker (*Nucifraga caryocatactes*) over zag vliegen. Bij de bron zelf weer een IJsvogel (hij/zij liet zichzelf 3 maal zien in vijf minuten en het kunnen twee individuen zijn geweest), grote gele kwikstaarten, witte kwikstaarten, grauwe vliegenvangers, een Waterspreeuw (*Cinclus cinclus*), Taigaboomkruiper (*Certhia familiaris*), Matkop (*Poecile montanus*) en hoorde een Slechtvalk (*Falco peregrinus*). Dit was mijn inziens de vermoeiende klim zeker waard!



De tweede en laatste vogeltrip van de reis bracht me naar het eiland Cres.

Hier werd ik getraakteerd op prachtig zicht op een magnifieke, in eerste instantie laag zwevende, Vale gier (*Gyps fulvus*) nabij de landengte. Als je van de veerboot richting die engte rijdt, is er vlak daarvoor een stuk weg met aan beide zijden een vrij brede, relatief vlakke strook land. Dit bleek voor mij de meest lucratieve plek op het eiland. Behalve een tweede jagende sperwer, twee kleine torenvalken (*Falco naumanni*), een paartje Grijze gors (*Emberiza cia*), waarvan het mannetje zeer vocaal was. Meer vale gieren (grootste groep was vier) en een tiental oostelijke blonde tapuiten (*Oenanthe hispanica melanoleuca*). Dat waren voornamelijk juveniele vogels, maar vrouwtjes en mannetjes (zowel in zomer- als in lentekleed) lieten zich goed zien. Onderweg terug naar Krk, gleed er nog een Wespendif (*Pernis apivorus*) langs en vlogen er bij de brug tussen Krk en het vaste land enkele alpengierzwaluwen voorbij. Toen ik, tien minuten van mijn appartement af, ook nog een Bruine beer de weg over zag steken, kon ik mijn geluk nauwelijks op. De volgende dag zag ik nog een Tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*) aan de oevers van het Bajer meer, ook hoorde en zag ik nog meer oeverlopers en de vierde ijsvogel. Een Winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) had ik eerder al wel gehoord, maar liet zich nu ook eindelijk zien. Op mijn laatste dag besloot ik tegen zonsondergang om toch nog even richting Lic te rijden, een nog kleiner dorpje zo'n 5km van het appartement verwijderd, waar ik op de heenreis al langs gekomen was en waarvan ik vermoedde dat er misschien nog wel iets leuks zat. Hier zag ik (uiteraard) meer grauwe klauwieren, maar ook vlogen vier kwartels (*Coturnix coturnix*) het hoge gras in, hoorde een Kwartelkoning (*Crex crex*) 'crexen' en toen het echt donker was, riep er tot slot nog een Steenuil in de verte, bijna alsof hij de nacht en daarmee een einde aan de reis aankondigde.

Met voor mij 22 nieuwe soorten en redelijk wat vogels die ik slechts een maal eerder gezien had, werden mijn stoutste verwachtingen overtroffen. Natuurlijk waren er enkele mystery birds en opvallende afwezigen, maar dat is alleen maar des te meer reden om terug te gaan.

Foto 1: Bord Kroatië

Foto 2: Vale Gier

Foto 3: Twee Hoppen

Foto 4: Kleine Klapekster

Foto 5: Draaihals

Foto's: Aernout Casier



Waarnemingen 1 februari – 31 mei 2012

Menno Hornman, M.hornman1@gmail.com

Nu het hartje zomer is en de temperatuur vandaag dit schrijvende naar verwachting zelfs boven de 35 graden uitkomt, is het lastig voor te stellen dat ik hier begin met februari toen het kwik 's nachts meer dan 50 graden lager lag! Februari begon dus koud, hoewel van een horrorwinter - zoals deze toen aangekondigd werd – geen sprake van was, maar de koude hield slechts twee en een halve week aan en dat was net niet genoeg om een Elfstedentocht te kunnen organiseren. Hierna brak een periode met (zeer) zacht, maar wel droog weer aan die aanhield tot eind maart. April was juist koud en nat en heel wat anders dan we de afgelopen jaren gewend waren. Veel zomergasten waren daarom ook laat. Mei was redelijk normaal met weinig uitschieters, ook de wind was normaal zonder opvallende lange perioden met oostenwind.

Men is deze periode weer veel buiten geweest: deze periode van vier maanden was goed voor 56.200 waarnemingen. Februari bracht net iets meer dan 10.000 waarnemingen in de VWG database, maart was opvallend genoeg de topmaand met ruim 16.000 waarnemingen, april haalde dat net niet vermoedelijk door het sombere weer, maar mei liep echt achter met net iets meer dan 14.000 waarnemingen. In de Vogelwerkgroep database zitten nu 815.000 waarnemingen. Met de overige groepen erbij is de miljoen inmiddels ruim overstegen (1.068.000).

STRUISVOGELS TOT EENDEN

Om te starten wellicht meteen de meest bizarre waarneming uit deze rubriek: een (leucistische) **Emoe** liep op nota bene Tweede Paasdag (9 apr) doodleuk rond op de Heerbaan in Millingen. De vogel bleek afkomstig te zijn uit een nabijgelegen privécollectie. Een hybride **Kuif- x Witoogeend** was op 12 april aanwezig in de Maasheggen en verkaste daarna naar plas 5 van de Kraaijensbergse Plassen (KBP) en bleef daar tot zeker 15 mei. Op die laatste plek ontdekte Justin Jansen op 5 mei een winterkleed **Parelduiker**. Deze vogel in dit typische kleed bleef tot 18 mei aanwezig. Een schitterende **Roodhalsfuut** in zomerkleed deed op 30 april al baltsend KBP5 aan. Hoogstwaarschijnlijk dezelfde vogel werd op 18 mei ontdekt in de Kleine Vilt. De Roodhalsfuut werd hier tot zeker 28 mei gezien. Een 's avonds overvliegende **Kwak** werd op 30 april door een verraste campinggast gemeld in Milsbeek. Een **Kleine Zilverreiger** vereerde 's middags op 11 mei een tweetal waarnemers in de Millingerwaard met een bezoekje. Een rille **Purperreiger** werd door enkele gelukkigen gezien bij de KBP bij Linden op 7 april. Toeval of niet, maar de volgende dag vloog er eentje -die overigens uit de verkeerde richting kwam - over de Kampen. Op 12 mei vloog er nog eentje over Wellerlooi. **Zwarte Ooievaars** doken al vroeg op: 2 april (Kranenburg), 6 april (Milsbeek en Millingerwaard), 7 april (Ubbergen), waarna er even een stilte kwam. Die werd ruw onderbroken door een overvliegende vogel over Niel op 17 mei en eentje ter plaatse op 18 mei aan de Hoge Horst. Een serieuze claim, maar zonder foto, van een **Taigarietgans** kwam op 29

februari vanuit De Geest, Gassel. **Kleine Rietganzen** waren met in totaal 41 exemplaren (maximaal 2 exemplaren bijeen) deze periode betrekkelijk algemeen. Een **Dwerggans** met een zwarte halsband (A21) die op 16 februari werd gezien en gefotografeerd bleek een in Rusland gevangen kuiken dat in Zuidwest-Zweden is opgegroeid en in augustus 2011 in Noord-Noorwegen vrij gelaten vogel die helaas toch niet de oorspronkelijk Dwergganzen-trekbaan nam en zo een dagje in Beuningen verzeild raakte. Twee **Rotganzen** bezochten samen ons werkgebied op 25 februari (Keeken). Losse exemplaren waren te bezichtigen op 8 februari (Winssense Veld), op 11 en 12 maart (Bergharen) en op 15 maart (Oude Waal). Zeker zeven **Roodhalsganzen** in totaal werden tussen 5 en 25 februari op diverse plekken in het werkgebied uit groepen ganzen gepikt. Dertien **Zomertalingen** werden op 21 maart bij elkaar geteld in de Kleine Vilt. Na de ontdekking van **6 Krooneenden** (drie paren) op De Kuilen op 29 februari verkasten nog dezelfde dag vier exemplaren naar de Vilt (en werden daarna niet meer gezien) en bleef een paartje tot zeker 11 maart hangen in Langenboom. Op 29 mei was een mannetje te bewonderen in de oostelijke Bemmelse Polder. Een vrouwtje **Witoogend** was van 2 tot en met 10 maart aanwezig op de Oude Waal. Een **Topper** vrouwtje was op 12 februari slechts kort in de Noorderkanaalhaven ter plaatse. Op 6 maart werd eveneens een vrouwtje ontdekt in de Millingerwaard. Deze vogel werd ook op 11 maart weer gezien. Een adult mannetje **Eider** zat op 28 mei zo maar op de Waal ter hoogte van de Klompenwaard. De vogel dreef af richting Kaliwaal en werd weer opgepikt bij de Erlecomse Waard. Daar vloog de vogel op en verdween stroomafwaarts. Hierna leek de vogel voorgoed verdwenen maar twee weken later werd de vogel herontdekt op de Bisonbaai, waar hij zijn vakantie in het binnenland voortzette.



*Ruigpootbuizerd, Millingerwaard, 10 febr 2012,
Foto: Menno Hornman*

ROOFVOGELS TOT STELTLOPERS

Op 12 april werd nét buiten onze regiogrens in de Keent een op zijn dooie gemak jagende **Grijze Wouw** ontdekt door Justin Jansen. De vogel kon daar 's avonds door een groot aantal mensen bewonderd worden. De volgende dag bleek de vogel nog aanwezig maar zijn jachtrondjes werden wel groter waardoor hij moeilijk was te zien, maar

waarbij wél de VWG grens kort werd overschreden. Wat later is de vogel in een boom langs de Maas gaan zitten en van daaruit opgestegen de Loonse Waard in (en dus weer in ons werkgebied); kortom uiteindelijk toch de tweede Grijsze Wouw in onze regio! Tussen 3 en 11 februari speelde een nota bene adulte **Zeearend** verstoppertje in het gebied tussen de Bemmelse Polder en de Millingerwaard. Op 14 februari vloog er een onvolwassen exemplaar over het buitengebied van Haps, op 3 april eveneens een jonge vogel over de Leemput Milsbeek en op 8 april wederom een jonkie (maar niet minder imposant) over de Duffelt. Een adult mannetje **Steppiekiekendief** werd op 8 april door een gelukkige waarnemer gezien in de Lage Wijth. Daar bleef het niet bij, want op 24 april vloog een tweede kalenderjaar razendsnel over een beduusde waarnemer die nog wel twee foto's wist te maken. Op 11 mei vloog een adult vrouwtje over het Kranenburger Broek. De zeven **Grauwe Kiekendieven** dit voorjaar staken hier maar schril tegen af. Een onvolwassen **Ruigpootbuisard** die tot halverwege februari in de Millinger- en Klomperwaard verbleef liet zich, soms met enig geduld, erg fraai zien. Een lichte fase **Dwergarend** werd op 28 mei gemeld boven de Koningsvennen. Dit voorjaar leverde twee **Roodpootvalken** op: een vrouwtje over Kleyen op 1 mei en eveneens een vrouwtje over de Konijnenwaard op 30 mei. Een **Porseleinhoen** liet zich op 10 april kort, maar krachtig bewonderen in de Vilt. Van 10 tot en met 17 mei liet er eentje zijn zwepende roep horen in de verder stille avondlucht langs de Oude Waal. Een **Steltkluut** zat op 16 mei 's avonds in het Nieuwe Heerenven. Een fraaie ontdekking was die van Marcel Bingley die 's ochtends op Bevrijdingsdag op het Zweefvliegveld plotseling oog in geel oog kwam te staan met een **Griel**. De vogel die kleurringen bleek te dragen bleef weliswaar de gehele dag aanwezig, maar wist vaak precies dat ene greppeltje te vinden om amper gezien te worden. Deze Griel bleek voor de afwisseling eens geen Engelse vogel te zijn, maar een Franse: deze vogel, vermoedelijk een vrouwtje werd op 23 juli 2008 geringd nabij het zuidwest Franse Niort (46,2067 N 0,3549 W) en was sindsdien niet meer gezien. Op 19 april vloog een **Morinelplevier** in adult winterkleed over twee waarnemers bij de KBP5. Het voorjaar leverde ook weer de nodige kuststeltlopers op. Het aardige is dat deze meestal in prachtig zomerkleed zijn, waardoor ze niet alleen erg fraai zijn, maar ook prima te herkennen. Ze doken vaak op de bekende, bijna vaste plekken voor deze soorten zoals in het Nieuwe Heerenven, de Liendense Waard, KBP5 & 7, de Bemmelse Polder oost, de Millingerwaard en het Grote Grindgat. Nieuw dit jaar in dit rijtje was de Lage Wijth waar het een en ander recent is afgegraven. Dit voorjaar werden er in totaal op deze plekken 4 **Zilverplevieren** (22 april, 6 en 25 mei), een **Kanoet** op 7 mei, een (of twee) **Kleine Strandloper(s)** (7 en 11 mei), tussen 29 april en 19 mei maar liefst 14 **Temmincks Strandlopers**, waaronder een groep van 6 in de Liendense Waard op 19 mei, een **Krombekstrandloper** (13-14 mei), een **Rosse Grutto** (11 mei) en 2 **Steenlopers** (6 en 17-18 mei).



Griël, Maldens Vlak, 5 mei 2012. Foto: Menno Hornman

MEEUWEN TOT SPECHTEN

Tussen 6 en 17 maart deden 9 **Zwartkopmeeuwen**, allen kort, ons werkgebied aan. Na een stilte volgde tussen 26 en 28 april een tweede golfje van in totaal drie exemplaren. Prachtige pleisterende **Dwergmeeuwen** werden tussen 17 april en 7 mei op de bekende plekken gezien, met maximaal 5 op KBP 5, 4 op het Grote Grindgat en 3 op het Nieuwe Heerenven. Grotere groepen bleven dit jaar echter uit. Ronduit spectaculair was een tweede kalenderjaar **Kleine Burgemeester** die op 3 maart langs trektelpost De Kampen richting het oosten vloog. Na een ongekende invasie van deze soort deze winter werd er al een beetje gehoopt op deze soort in onze regio. Jammer genoeg kon deze vogel in de buurt niet meer worden teruggevonden. Wel werd een paar dagen later in Oss een - vermoedelijk dezelfde - vogel ontdekt die daar langdurig aanwezig bleef. De laatste waarnemingen van deze soort dateren al weer van 1994 (uiterwaarden Aijen) en 1991 (Grote Grindgat). Een adulte **Reuzenster** vloog 's ochtends op Koninginnedag over de telpost bij het Pikmeeuwenwater en gelukkig was de vogel tot grote vreugde van de Noord-Limburgse vogelaars zo aardig om even te pauzeren in het Nieuwe Heerenven Noord. **Noordse Sterns** die in het voorjaar tijdens hun trek in het binnenland ongeveer alleen naar beneden komen wanneer een slechtweerfront passeert, werden dit jaar op 1, 2 (2 ex) en 5 mei op KBP5 en op 2 en 4 mei op het Grote Grindgat opgemerkt. **Witwangsterns** waren dit jaar weer te bewonderen boven het Nieuwe Heerenven van 20 t/m 22 mei (maximaal 4 exemplaren) en op 22 mei boven De Kuilen-Noord (maximaal 3 exemplaren). Zoals ik vorig jaar al meldde behoort de **Zomertortel** tegenwoordig ook bijna tot de zeldzaamheden. Gelukkig leverde dit voorjaar vanaf 29 april toch nog bijna tachtig waarnemingen op, op redelijk wat plekken in het werkgebied. Er werden ook aardig wat **Velduilen** gezien. Op 11 februari, tijdens de koude landde een vogel in het Zwanenbroekje, op 4 maart vloog er eentje over Beneden Leeuwen, tussen 28 en 30 april werden er exemplaren over of in Niftrik, de Liendense Waard en de Hamert gezien

en in mei verbleven er vogels op de Gemeenteheide (6e) , Lage Wijth (8e), Bemmelse Polder (20e) en de Liendense Waard (27-30e). Een inventarisatierondje op 28 mei op de Hamert werd behoorlijk opgeleukt door een rustig overvliegende **Alpengierzwaluw**, waarvan onder andere de opvallende grootte, de bruinige bovenzijde en de witte buik goed werden gezien. Een **Hop** zat op 20 april in het buitengebied van Kranenburg. De volgende werd op 28 april in de Hamert gezien en op dezelfde plek volgende nog drie waarnemingen op 12, 17 en 22 mei. Deze waarnemingen op de Hamert stonden niet op zichzelf. Later werd bekend gemaakt dat hier niet minder dan het eerste broedgeval sinds 1995 heeft plaats gevonden! Over dit geweldige broedgeval zal in een volgende Mourik ongetwijfeld meer verschijnen. Gelukkig bleef het voorjaar ook weer niet verstoken van **Draaihalzen**. Op 22 april was het zowel raak op in de Geest (KBP) als langs de Bonenkamp, Weurt waar een exemplaar werd gezien. Twee dagen later zat er eentje vlakbij het Grote Grindgat, op de 27e eentje in de Ooijsse Graaf, op 1 mei in de Hatertse Vennen, op 4 mei midden in Nijmegen in een tuin langs de Graafseweg – een inderhaast toegesnelde buurtbewoner was helaas al weer te laat, alleen de fraaie piksporen in de mierenkolonies waren als schrale troost nog mooi te zien - en de laatsten op de 7e werden zowel in park Brakkenstein als in Boxmeer gezien. Een gerichte inventarisatie van **Middelste Bonte Spechten** bracht maar liefst 15 territoria (voorlopig aantal) in ons werkgebied aan het licht, een stuk meer dan de bekende vijf of zes. Er werden nieuwe territoria gevonden bij kasteel Loenen, Groenlanden, Duivelsberg, Stollenberg, Westermeerwijk en Heilig Landstichting. Daarnaast werden nieuwe territoria gevonden binnen de bekende plaatsen, zo bleken er op de Wylerberg zelfs drie te zitten. In een volgende Mourik zal verder aandacht aan deze inventarisatie besteed worden.

ZANGVOGELS

Een fraaie **Roodkeelpieper** in zomerkleed zat op 3 mei in de Lage Wijth. Een dag later zat er eentje veelvuldig te roepen langs de plas in de Gebrande Kamp en vloog er een exemplaar over telpost de Kampen. De enige **Duinpieper** van deze periode vloog op 2 mei over de Bonenkamp. Een **Engelse Kwikstaart** zat op 4 mei in de Kampen en op de 8e in de Loonse Waard. Tussen 28 april en 19 mei werden er 42 waarnemingen verricht van 142 **Noordse Kwikstaarten** met een piek op 6 en 7 mei. Op die laatste datum werden er 35 gemeld uit de Liendense Waard. Het herkennen van (zuivere) **Rouwkwikstaarten** is geen sinecure, ondanks dat recent in Dutch Birding nog een determinatieartikel is verschenen. Er blijft flink wat discussie bestaan, ook weer over vogels die hier dit voorjaar werden gezien, wat er in totaal 9 waren die tussen 5 maart en 7 mei werden gemeld. Verrassend is de waarneming van een **Pestvogel** bij kasteel Loenen op 31 maart. Zoals ook al in Sovon-Nieuws was te lezen was dit een erg goed voorjaar voor **Beflijsters** in het binnenland en dat was ook te merken in onze regio. Op verschillende plekken waren er half april enige dagen groepen van meer dan 10 exemplaren aanwezig met 26 exemplaren bij KBP De Geest (op 17 april) en 18 in de Millingerwaard (15 april) de toppers waren. Op de Hamert kwamen er 19 op 14 april en 18 een dag later over de

telpost bij het Pikmeeuwenwater. In totaal waren er deze periode 198 waarnemingen van 783 vogels, maar hier zaten heel veel dubbele meldingen bij van een aantal plekken die veel bezocht werden. Uitgaand van alleen de dagtotalen per gebied komen we uit op 128 waarnemingen van 485 vogels. De enige **Snor** van dit voorjaar liet 's avonds zijn snorrende zang horen langs het fietspad van de KBP bij Linden (oftewel de Blauwborstenallee). In de Tongelaar liet op 14 en 21 april een hybride **Tjiftjaf x Fitis** zijn vreemde zang horen die elementen bevatte van beide soorten. Een **Scandinavische Tjiftjaf** werd op 19 april gehoord en gezien in het buitengebied van Leuth. Een **Baardman** of eigenlijk een Baardvrouw liet zich van 7 tot 9 april bewonderen in het riet van de Beugense Vilt. Zingende **Kortsnavelboomkruipers** werden gehoord op de Wylerberg (van 17 maart – 21 april; slechts één) en langs het Geldernsch Nierskanaal op 20 februari. **Raven** werden in maart en begin april van de stuwwal tot de Hamert gezien, maar daarna werd het helaas stil. Ze lijken in onze regio nog steeds niet echt vaste voet aan de grond te hebben gekregen. Het voorjaar leverde vijf **Europese Kanaries** op (12, 13 en 30 april en twee op 25 mei), alle zingende mannetjes en vrijwel direct ook weer verdwenen... Een zeer tamme gele vorm **Mexicaanse Roodmus** liet zich van 25 tot 29 mei bewonderen langs de Langstraat. Een **Grauwe Gors** was op 20 april kort ter plaatse in de Gebrande Kamp. Op 26 april werd eveneens kort een zingend mannetje gehoord en gezien in de Winssense Waarden en op 17 mei in de Klompenwaard.



Beflijsters, Millingerwaard, 15 april 2012. Foto's: Menno Hornman

Ander faunanieuws 2012-1 Libellen, sprinkhanen en krekels – Peter Hoppenbrouwers | Overige soorten – Sjak Gielen

Libellen

Door het koude voorjaar geen spectaculair begin van het libellenseizoen, nu op 12 juni zijn er 33 soorten geteld, vorig jaar lag dit door het warme voorjaar een aantal soorten hoger. Wel een paar opmerkelijke verschijningen dit jaar. De Zwervende heidelibel duikt op verschillende plaatsen op met de hoogste aantallen in de Kleine Vilt. Het gebied ziet er ook erg geschikt uit voor deze soort. En uit het niets zou je bijna zeggen zitten er meer dan twintig Gevlekte witsnuitlibellen in de Millingerwaard. Een paar dagen hiervoor was er één exemplaar gemeld van deze soort die eigenlijk voornamelijk voorkomt in vennen en laagveenmoerassen maar die blijkbaar ook in andere biotopen kan voorkomen en die zich hopelijk ook succesvol zal voortplanten. Ook in Noord-Limburg, de omgeving van Gennep, de Hamert(en in andere delen van Nederland) wordt de soort op nieuwe plaatsen waargenomen. Naast de Gevlekte witsnuitlibel werd ook de Noordse witsnuitlibel waargenomen in de Millingerwaard. Voor de echte zomersoorten als bijvoorbeeld de Paardenbijter en Houtpantserjuffer is het nog te vroeg, maar met een zonnige week kunnen die ook tevoorschijn komen.



Gevlekte witsnuitlibel en Grote vos. Foto's: Peter Hoppenbrouwers

Dagvlinders

Het is een slecht voorjaar geweest voor de dagvlinders. De weersverbetering in de tweede helft van mei heeft dat niet kunnen goedmaken. Oranjetipjes en Groentjes waren er natuurlijk wel maar de aantallen lagen abnormaal laag. De Zilveren Maan, die wat later vliegt, lijkt het met maximaal 25 exemplaren gelijktijdig waargenomen redelijk te doen. Opmerkelijk maar niet geheel onverwacht waren de Grote Vossen die in de laatste decade van maart op diverse plekken opdoken. Eerst in De Maasheggen bij Beugen, later op de Paardenwei, in de stuwwal, bij Nieuw Gassel, de KB-Plas 7, Heijen en Horssen.

De Argusvlinder is tot juni alleen in Horssen en Berharen door een enkeling gezien. Deze soort doet het in Laag Nederland nog aardig maar bij ons is het (met vorig jaar 2 en dit jaar 3 meldingen) een speld in een hooiberg aan het worden. Gelukkig kunnen mensen zoals André den Ouden goed zoeken.

De eerste Kleine Parelmoervlinder moet nog gezien worden maar op het moment dat u dit leest zal dat hopelijk wel gebeurd zijn.

Nachtvinders

Het lijkt erop dat steeds meer mensen een lichtopstelling aanschaffen en zich ook op nachtvinders gaan richten. Na vogels, planten, dagvlinders en libellen is het momenteel in kwantitatief opzicht de vijfde soortgroep op het regionale scherm. De website van de Vlinderstichting maakt zelfs het determineren van rupsen tegenwoordig een stuk toegankelijker. Opvallend is overigens hoe de aantallen van sommige soorten van jaar tot jaar verschillen. Er zijn twee waarnemers met ruim meer dan 600 soorten op hun regiolijs.

Zoogdieren

De konijnenstand lijkt aardig hersteld van de myxomatoseklap.

Vossen, waaronder ongetwijfeld ook de gezenderde beesten, laten zich steeds vaker zien, in alle maanden en op tal van plekken. De aantallen in ons land broedende Grauwe Ganzen nemen nog steeds toe en daarmee de schade. Er loopt momenteel een onderzoek in de Gelderse Poort dat moet uitwijzen wat de invloed van vossen is op broedende Grauwe Ganzen. In welke mate doen vossen zich tegoeed aan legsels en kuikens van Grauwe Ganzen? Meerdere vossen zijn gezenderd in de Gelderse Poort (Groenlanden en Bemmelse Polder). Door de vossen de komende tijd te gaan volgen, hoopt men meer te weten te komen over de interacties tussen Vos en Grauwe Gans.

Reptielen en amfibieën

Sinds het voorjaar is op de Ooijse Bandijk de oversteek definitief veiliger geworden voor de amfibieën. Er zijn geen meldingen meer op de regionale database van verkeersslachtoffers maar dat wil natuurlijk nog niet zeggen dat alle Kamsalamanders ook inderdaad veilig de overkant bereikt hebben.

Kevers

Jaarlijks worden er slechts zo'n 300 à 400 verschillende soorten gemeld op de regionale database. Dat toont wel aan dat de herkenning van en waardering voor deze soortgroep nog meer ligt bij specialisten, die doorgaans gruwen van zo'n populaire site als Waarneming.nl, dan bij vogelaars en opportunistische generalisten.

Bijen, wespen en mieren

Met name vanuit de Gelderse Poortgroep wordt in dit 'Jaar van de Bij' wat meer aandacht besteed aan de Knautiabij (*Andrena hattorfiana*). Deze solitair levende grote zandbij (*Andrena*) vliegt van mei tot en met augustus. De soort is sterk afgenomen en staat dan ook op de Rode Lijst. De bij vliegt vrijwel uitsluitend op Beemdkroon (*Knautia arvensis*) en het zal niet verbazen dat deze plant sterk achteruitgaat in Nederland. Een moeizame zoektocht naar de Knautiabij heeft naast een enkele waarneming ook meer aandacht (en een vervolgwaarneming) voor de soort opgeleverd.

Sprinkhanen en krekels

Het sprinkhanenseizoen moet eigenlijk nog echt beginnen maar alle waarnemingen zijn van harte welkom in dit laatste jaar van inventarisatie voor de nieuwe sprinkhaan-atlas 2011-2012. Zeker ook waarnemingen in ogenschijnlijk oninteressante gebieden zijn welkom omdat dat zicht geeft op de verspreiding van soorten. Er zijn nu al enkele soorten te determineren, zo werden er al Wrattenbijters waargenomen in de Hatertse Vennen. Uiteraard nog als nimf, maar deze soort is dan al met zekerheid op naam te brengen. Helaas is voor een aantal nimfen van de familie veldsprinkhanen dat helaas niet te doen, even wachten totdat ze tot imago/volwassen sprinkhaan zijn gegroeid...



Knautiabij. Foto: Martien van Bergen

Wrattenbijter. Foto: Marc de Bont



Verslag vogel-voorjaarsreis Georgië 1 t/m 11 mei 2012 Kaukasus Plus Reizen

Jos van Oostveen & Gennadi Tamliani

Met 10 gasten, 8 Nederlandse en 2 Belgische vogelaars zijn wij door het mooie Georgië getrokken op zoek naar zoveel mogelijk mooie vogels. Deze leuke groep werd door de helft gevormd door leden van onze VWG! Dit verslagje is bedoeld om daarvan een indruk te geven zonder compleet te willen zijn.

Onze reis startte 1 mei des avonds op Schiphol waar de nachtvlucht naar Warschau startte; direct aansluitend de vervolgvlucht naar Tbilisi, de sfeervolle hoofdstad van Georgië. Op 2 mei, nog in het donker landden wij op het vliegveld en bestegen wij onze luxe touringcar die ons eerst in de hoofdstad naar de geijkte plek voor Kwakken bracht, die zich na enig zoeken in de eerste schemer ook lieten zien. Daarna ging het richting noorden, naar het hooggelegen Kazbegi, maar voordat we daar in de loop van de middag aankwamen, konden we al de nodige leuke soorten bijschrijven die zich onderweg aan ons toonden. Op een stuwmeer - dat helaas een erg lage waterstand had - zaten Koereigers, een adulte Aasgier zat zich in het vroege ochtendlicht uit te rekken en er zongen o.a. Hoppen, Grije gorzen, Zwarte en Gekraagde roodstaarten. Ortolanen trokken in groepjes door. Langs de route de eerste **Kleine klapksters**, Scharrelaars (7 ex), Bijeneters (waarvan we er nog vele zouden zien gedurende de hele reis), Fraters, Strandleeuweriken (eigen ondersoort), Dwergarend, Arendbuizerden, 1 Bastaardarend, Vale en Lammergieren, 3 Steenarenden en een mooi mannetje Rode rotslijster. Het hoogtepunt bestond uit hoog boven de bergkam vliegende Kaukasische korhoenders, voor de meesten van ons een nieuwe soort; het is tenslotte een echte endem. Na aankomst in ons gerieflijke onderkomen in Kazbegi en een goede maaltijd kamden we de door hoge bergen omgeven dorpsomgeving nog uit en dat leverde oa Roodkeelpieper, Rotszwaluwen en een **Aziatische roodborsttapuit** op.

De volgende ochtend waren we al vroeg op omdat we een andere echte endem wilden vinden: het **Kaukasisch berghoen**. Dit ging gelukkig goed, met name omdat ze af en toe actief jodelden, een wulp-achtige roep producerend. Ook op deze hellingen vonden we een paar Kaukasische korhoenders, er vloog een Monniksgier laag over, Belflijsters (van de Kaukasische ondersoort), Kaukasische bergtijftjaffen (niet echt spectaculair) en Roodvoorhoofdkanaries (tropisch gekleurd) waren baltsend in de buurt. Later die ochtend togen we naar de grens met Tsjetsjenië en op een van de schitterende stoplocaties ontdekten we een prachtige Rotskruiper die druk aan het fourageren was vlakbij wat zijn nest leek te zijn. Grote zwermen Alpenkraaien, Alpenkauwen en Rotszwaluwen en hier en daar een Vale gier bepaalden het sferbeeld. Waterspreeuwen (jawel, van de Kaukasische ondersoort) en Grote gele kwikstaarten getuigden van bewoonde nesten in een of

andere snelstromende rivier en de eerste Balkankwikstaart liet zich kort zien. Een tocht naar een erg afgelegen bergdorpje was adembenemend en af en toe best spannend maar leverde ook weer nieuwe reisoorten op zoals een **Ortolaan** tot op 3 meter, Grauwe klauwieren, Paapjes, baltsende Oeverlopers en Waterpiepers (erg algemeen en een aparte ondersoort), Steenarend, 2 Lammergieren, diverse doortrekkende Wespendieven en nog 15 baltsende Kaukasische korhoenders op de hellingen!

4 mei begon goed met zingende Wielewalen, Hop en Roodmus naast het pension en daarna ging het met een 4-wheel drive de berg op om (bij een bekende pelgrimskerk) een nieuwe zoekpoging te doen naar de Grote roodmus. Die vertoonde zich helaas niet, te weinig sneeuw, maar wel bv Groene fitis, Taigaboomkruiper en de aparte ondersoort van de Gaai met een opvallend zwart petje. 's Middags op de route terug naar Tbilisi werden we weer opgehouden door o.a. 2 tamme **Rode rotslijsters**, al zonnebadend.

5 mei startte met een mannetje Bonte tapuit naast het pension in Tbilisi en een leuke wandeling vol Hoppen, Bijeneters, Kleine klapeksters, Grauwe klauwieren, Grauwe gorzen, Kuifleeuweriken en Scharrelaars. Daarna gingen we op pad naar het zuidwesten waar onze volgende bestemming lag, een route die voerde door prachtig heuvel landschap en verre einders. Er was wel slecht weer op komst maar dat leverde behalve schitterende kleuren- en wolkenformaties ook veel roofvogeltrek op. Op een aantal plaatsen moesten we echt snel de bus uit om de passerende roofvogels op naam te brengen. Als meest spectaculaire soorten konden Sakervalk, een onvolwassen Keizerarend, 4 Schreeuwarenden, 1 Aasgier en 6 Steppekiekendieven genoteerd worden, naast veel hoog overvliegende **Wespendieven**, Balkansperwers, Zwarte wouwen en Steppebuiszenden. Op de route bevinden zich ook een aantal kleine en grote meren die nogal wisselend door vogels worden gebruikt. Wat er vooral uitsprong waren grote gemengde groepen (tamme) Balkankwikstaarten met Citroenkwikstaarten en **Roodkeelpiepers**; ook fotogeniek, gelukkig voor de fotografen in de groep. In een groepje Bosruiters en Kemp-hanen werd een Breedbekstrandloper kortstondig gezien en op enkele grotere meren bleken de nodige Witvleugelsterns, Lachsterns en Zwarte sterns te fourageren.

Het was ook opvallend hoe verschillend de mensen leven in deze regio en ook het landschap was weer totaal anders met enorm uitgestrekte golvende grasvelden en graan-gebieden, hier en daar onderbroken door onontgonnen, met grote keien bedekte, hellingen. Ook de volgende dag hebben we gebruikt om deze omgeving goed te verkennen want er bevinden zich hier meer interessante meren, oa op de grens met Armenië en die met Turkije. Een zompige wandeling naar een van die meren leidde uiteindelijk tot een fantastisch uitzichtspunt waarvandaan het puur genieten was, een heerlijk stil meer omringd met riet, pitrus en kruidachtige vegetatie met op de achtergrond een fraai dorpje tegen de berghelling. Op en rond dat eerste meer bevonden zich weer veel **Witvleugelsterns**, enkele Witwangsterns, 6 Witoogeenden, 4 Geoorde en 8 baltsende Roodhalsfuten en 1 Zwarte ibis, naast het gebruikelijke spul.

Later tijdens ons uitgestelde ontbijt (daarbij door enkele stadsbewoners met verbaasde blikken gadeslagen) passeerden de eerste groepen **Roze pelikanen** maar dat zouden niet de laatste zijn zoals even later bleek toen we nog een aantal meren afscanden. Ook vrij veel Kroeskoppelikanen waren her en der aanwezig en een van de meren herbergde ook een gemengde broedkolonie! Tel daarbij op de honderden druk foeragerende Witvleugelsterns, zwaluwen, duizenden Armeense meeuwen, honderden passerende Wespendienven met hier en daar een Steppekiekendief, Dwergarend, diverse Kraanvogels, Purperreigers, Casarca's en lezer dezes krijgt hopelijk een indruk van de overweldigende ervaring die ons daar ten deel viel. Op de route naar een van de meren vonden we ook een prachtige, met pitrus en riet bedekte, natte grasvlakte die we vanaf een hoog punt goed konden verkennen en daar bleek behalve een paar Roerdampen, beide Zilverreigers, Grauwe kiekendieven en Witoogenden ook een paartje Kraanvogels op nest te zitten! Naar ons later werd verteld door een van de zeven ornithologen die het land rijk is (sic...) ging het hier om de zgn. Anatolische ondersoort die als alles goed gaat binnenkort tot soort wordt geüpgraded! Een plaatselijke Schreeuwarend in de berm sloot weer een vogeltopdag af.

7 mei verplaatsten wij ons naar het grottendorp **Vardzia** maar voordat we daar aankwamen, werd onze reis die door een prachtig grillig ravijn voerde, onderbroken door het vinden van Rotsklevers bij een nest, Oostelijke blonde tapuit, 2 Aziatische steenpatrijzen op de bergrug, weer 2 tamme Ortolanen, een paartje Rotsmussen bij een nest, baltsende Hoppen en **Bijeneters**, weer een Schreeuw- en Slangenarend, de eerste Alpengierzwaluwen, Grote karekieten en waterslangen.

Het grottendorp zelf heeft een fascinerende geschiedenis en biedt de mogelijkheid tot een mysterieuze wandeling. Bij het zoeken naar specialiteiten werden wij beloond met Rotskruiper, Roodvoorhoofdkanaries, 3 baltsende Oostelijke orpheusgrasmussen en een mannetje **Blauwe rotslijster**.

Ook hier trokken honderden Wespendienven tussen de buien door en vertoonden zich af en toe Aasgieren en een Slangenarend. Daarna brak de lange tocht naar Tbilisi aan door de vele regenbuien heen en wachtte ons weer een voortreffelijke maaltijd en een welverdiende nachtrust in het goed verzorgde pension.

Onze volgende bestemming lag in het zuidoosten tegen de grens met Azerbeidjan en om hier te geraken moesten we een lange tocht afleggen door het vruchtbare lager gelegen deel van Oost-Georgië. Ergens op de route werden we bij het uitstappen verrast op een paartje Aziatische robotap, Kwartels, Wielewalen en de eerste **Zwartkopgorzen** waarvan we er de komende dagen nog veel zouden zien en horen. Een klein meertje met ernaast gelegen extensief bebouwde hellingen leverde prachtige shots van Dwergarend, Aasgier, Vale Gier, Grauwe kiekendief en het meertje zelf herbergde oa Geoorde futen, Boomvalken en Grote karekieten. De tocht naar het park Chachuna duurde meerdere uren en leidde over een nauwelijks verhard pad door uitgestrekte vlaktes. Het was

een kwestie van blijven opletten, want “tijd is vogels!” Zoals de eerste Kalanderleeuweriken, Kortteen- en Kleine kortteenleeuweriken, een juveniele Keizerarend, meerdere Monniks- en Vale gieren, veel **Izabeltapuiten**, één **Duinpieper** die op z’n nestje kroop, 2 Steenuilen (een bruine woestijnvariant), de eerste Roodkopklauwieren, een Oostelijke vale spotvogel en een mannetje Kaspische kwikstaart met z’n geheel gele kop en lijf. Voor de Bijeneters, Klauwieren en Hoppen werd al intussen niet meer gestopt, sorry, een beetje blasé misschien? Onze huisvesting in het park was een eenvoudige onderkomen waar af en toe elektriciteit was en soms stromend water, maar de ligging maakte alles goed. Vanaf het terras keken we uit op een klein moerasbos met op de achtergrond grillige berghellingen en aan de voorzijde grazige velden met hier en daar een schaapskudde. Scharrelaars, Bijeneters, Wielewalen, Nachtegalen, ook Noordse, en een roepende Dwergooruil en Nachtzwaluw verwelkomden ons bij aankomst.

De volgende ochtend stonden we natuurlijk bij het eerste daglicht op en een van de eerste nieuwe soorten die we massaal te zien kregen was de **Roze spreeuw** die in vluchten van honderden passeerden of in de buurt naar water zochten. Roodmussen, Ménétries zwartkoppen, Groene fitis, **Middelste bonte specht**, Kleine vliegenvanger, Appelvinken, Zomertortels, het hield niet op. Het ontbijt op het terras werd ‘verstoord’ door 3 baltzende Balkansperwers waarvan er 1 paartje een nest bleek te hebben in een open boom dichtbij: wat een mooi gekleurde en sierlijke roofvogels zijn dat!

Na het ontbijt ging het in mini 4-wheeldrives naar een ruige bergkam waar we werden gedropt en waarvandaan we een lange hete wandeling terug naar het onderkomen zouden maken. De bergkam zelf en de open met lage struiken bezaaide hellingen bleken rijk aan vogels. In de bergwanden wemelde het van de kolonies Bijeneters en Scharrelaars en om de wand zelf zeilden Aas- en Vale gieren, Arendbuiserd, **Alpengierzwaluwen** en een Kleine torenvalk. Met wat geluk werd een Grote rotsklever ontdekt en in de bosschages Grote vale spotvogel, Rosse waaierstaart, Noordse nachtegalen. Wat roofvogels betreft werden we aangenaam verrast, eerst door een overvliegende Lanervalk (zeldzame broedvogel), daarna een jonge Steppearend, toen een Monniksgier, weer een Keizerarend en na geruime tijd wachten een Sakervalk die terugkeerde op zijn/haar nest.

De middag werd nog besteed aan het uitkammen van de bosjes in de directe omgeving en het nagenieten van al dat moois. Een nieuw hoogtepunt was het lokaliseren van een nest van de **Keizerarend** dat onze gids inderdaad wist te vinden en dat helemaal niet moeilijk te zien bleek als je het eenmaal wist. Omdat Keizerarenden erg schuw zijn, poesterden wij ons op een verder gelegen heuvel met goed uitzicht en na een uurtje wachten verscheen hij plotseling weer ten tonele, laag over de struiken vliegend. We konden helaas niet zien of er al pulli op het nest waren. Die avond en nacht konden oa nog Bosuil, Ruigpootuil, Krekelzanger en Griel worden bijgeschreven die vanuit het huisje te horen waren (alleen voor sommigen van de groep die wakker waren).

Op 10 mei besloten we om nog een poging te doen de Grielen te vinden maar dat lukte helaas niet. Wel werd op een vlakbij gelegen heuvel genoten van de balts van Duinpiepers en **Roodkopklauwieren** en vonden we een Syrische bonte specht in de bosjes. Wat verder langs de rivier vond onze gids nog een bezet nest van een Buidelmees (die zich kort liet zien) en bleek nog een ander bezet territorium van de Keizerarend en Balkansperwer aanwezig te zijn.

Onze terugweg uit het park richting bewoonde wereld voerde nog langs een stuwmeer waar we tevergeefs zochten naar Roodstuitwaluw die het jaar ervoor daar nog gebroed hadden. Wel was met wat moeite een verre Zeearend zichtbaar. Langs de weg doken diverse Gieren op die op een kadaver bleken te zitten en dat leverde mooie fotomomenten op. **Monniksgieren**, Vale en Aasgieren vlogen geïrriteerd een stukje op en bij het nakijken ervan vloog nog een Zwarte ooievaar door het beeld, ook een broedvogel van deze contreien. Een van de laatste nieuwe soorten ten slotte die we konden bijschrijven was de Spaanse mus die met wat moeite gevonden werd aan de rand van het park, broedend in kolonies in lage struiken langs de weg. De lange route terug naar Tbilisi werd verder nog opgeluisterd door de gebruikelijke Kleine klapeksters, **Grauwe klauwieren**, Bijeneters, etc. Er wachtte ons nog een stevige maaltijd en een korte nacht in ons privé-pension voordat we de nachtvlucht terug zouden nemen, terug naar het keurige maar vogelkarige Nederland.

We kunnen terugkijken op een zeer geslaagde reis waarin we als groep 202 soorten hebben waargenomen, waarvan vele ook mooi te zien en te fotograferen waren!

Alle informatie over Kaukasus Plus Reizen is te bekijken op:
<http://www.kaukasusplus.nl/>

Notulen ALV VWG Nijmegen 26 maart 2012

Aanwezig 25 leden: Arie van Dijk, Jan Hartog, Jos van Oostveen, Jeroen Veeken, Sjak Gielen (bestuur), Sjaak van den Berg, Marcel Bingley, Marc de Bont, Yvonne Bloemena, Rob Bos, Jaap Brinkman, Erik van Dijk, Harvey van Diek, Peter Eekelder, Haije Galama, Chris van der Heijden, Peter Hoppenbrouwers, Fred Hustings, Menno Hornman, Jochem Kühnen, Eddy Nieuwstraten, Hans van Ooijen, Gijsbert Peelen, Nico van der Poel, Laurens Rietveld.

Afwezig met kennisgeving 6 leden: Roelof ten Doesschate, Rob Gorissen, Wilfried de Jong, Siem Klaver, Hennie Reijnen, Twan Teunissen

1. Opening

Verheugd door de mooie opkomst heet de voorzitter iedereen van harte welkom.

2. Notulen ALV 4 maart 2011

Zonder kanttekeningen worden deze goedgekeurd.

3. Secretariaat

a. ingekomen stukken: veel ingekomen post/mail heeft tegenwoordig een hoog reclamegehalte.

Bewonerscomité Groenlanden heeft verontrust gewag gemaakt van de vergaande ontzandingen in de Bemmelse Waard.

Samen met de Flora- en Faunawerkgroep Gelderse Poort is beroep aangetekend tegen de afwijzing van ons bezwaar over het peilbesluit. Onduidelijk is nog of hier griffierechten mee gemoeid zijn.

Meeste andere post komt deze vergadering elders aan bod.

b. jaarverslag secretariaat: roept geen verdere vragen op

4. Financiën

a. jaarverslag en -rekening 2011: worden na toelichting van Jan Hartog goedgekeurd.

Automatische incasso begint aardig te lopen. Zeven wanbetalers zijn na vergeefse aanmaning tot betaling van de ledenlijst afgevoerd.

Bij Vogelcursus worden de wat duurdere handouts gecompenseerd doordat dit jaar geen zaalhuur betaald hoeft te worden bij SOVON.

Verzendkosten Moruik kunnen wellicht gedrukt worden als voor Malden/Molenhoek/Mook een verspreider gevonden kan worden.

b. kascontrolecommissie: heeft boeken in orde bevonden en ALV verleent penningmeester en daarmee het bestuur décharge.

c. benoeming nieuwe kascontrolecommissie: Erik van Dijk treedt af en wordt vervangen door Gijsbert Peelen. Nico van de Poel blijft nog 1 jaar aan als lid.

d. begroting 2012 en vaststelling contributie 2012: resp. goedgekeurd en blijft onveranderd laag.

5. Bestuurswisseling

a. aftreden Jan Hartog: Arie bedankt Jan voor zijn opgerekte termijn en geeft bij zijn afscheidswaarderen aan dat hij in Jan zeer gewaardeerd heeft dat hij meer deed dan alleen op de eurotjes passen. Jan gaat de geschiedenis in als degene die de automatische incasso invoerde.

b. Siem Klaver wordt conform het voorstel als nieuwe penningmeester benoemd.

6. Activiteiten

a. excursies: Jan Hartog zoekt nog excursieleiders voor enkele dinsdagavonden. Peter Eekelder en Erik van Dijk geven beiden aan wel een excursie te willen (bege)leiden.

b. lezingen: op de oproep van Jos van Oostveen reageren Eddy Nieuwstraten, Rob Bos en Harvey van Diek. Louis Dolmans heeft eerder al aangegeven in het najaar iets te willen vertellen over zijn Doornik-akkers waarmee het nieuwe lezingenseizoen gewaarborgd lijkt.

c. wetlandwacht: Jos van Oostveen doet een oproep om meedenkers te krijgen. Ook zou het goed zijn om de rapportage naar VBN met gezamenlijke expertise in te vullen. Bij VBN is algemene kennis in voldoende mate aanwezig maar voor regionale interpretatie leunen zij graag op de VWG's.

Eddie Nieuwstraten vraagt naar hoe dit alles zich verhoudt tot het RO-beleid. Jos geeft aan dat dit elkaar deels overlapt. Chris van der Heijden geeft aan dat voor VBN de signaalfunctie primair staat. Jos zal zijn oproep herhalen op de mailcirkel.

d. fotowedstrijd: onder redelijke belangstelling van zo'n 25 aanwezigen wist Pauline van Marle dit jaar met een verscholen Haas de hoofdprijs te winnen.

Er is besloten om in het vervolg tweejaarlijks (dus in 2014 weer) de fotowedstrijd te organiseren. Marijn Nijssen en Harvey van Diek dragen de organisatie over aan Ria Vogels, Marcel Braam en Esther Janssen. We zijn blij dat zij het willen oppakken ook verder te helpen. al zijn ze nog geen lid van de VWG. Wellicht is het leuk om ook een keer de hoogtepunten van de afgelopen jaren te laten zien.

e. archief: het papieren archief (vooral jaren 70 en 80 vorige eeuw) is toegankelijker gemaakt door het alfabetisch te ordenen i.p.v. chronologisch. Bij het schrijven van de nieuwe Avifauna kwam dit al goed van pas.

f. subsidiëring: bestuur heeft 5 criteria opgesteld aan de hand waarvan aanvragen worden beoordeeld. ALV stemt hiermee in. Het ingediende voorstel van Wilfried de Jong voor de huiszwaluwen in Lent wordt gehonoreerd met € 150.

g. najaarskamp Helgoland: wie pakt dit op? Omdat niemand zich hiervoor meldt zal de oproep vanuit het bestuur herhaald worden op de Mourikcirkel.

h. jeugdbeleid: Arie doet verslag van de redelijk succesvolle aanpak bij Vogelwacht Uden. Ook is gekeken naar de SOVON-jeugddag waarop een flyer van de VWG kan worden uitgedeeld met daarop het aanbod om deel te nemen aan een nog te organiseren activiteit (wellicht als aanzet iets met Kerkuilen, ringen of een excursie naar de Millingerwaard).

Jeroen wil als bestuurslid samen met Peter Eekelder en Peter Hoppenbrouwers proberen

dit verder vorm te geven waarbij wellicht kan worden ingehaakt bij de Natuurontdekkersclub en Struin.

i. heroverweging omvang werkgebied: het bestuur zou graag in alle rust komen tot een afgewogen voorstel van mogelijk 3 scenario's die door een te vormen commissie zouden moeten worden geformuleerd. Wellicht kan dit op de volgende ALV (of tussentijds al) besproken kunnen worden waarna dan hopelijk voor langere tijd rust rond dit onderwerp verkregen kan worden. De aanwezige leden betuigen hun instemming met deze gedachte waarin ook ruimte kan worden gegeven aan emotie. De denktank zal onder leiding staan van Jeroen Veeke (bestuurslid). Menno Hornman, Jan Hartog, Peter Hoppenbrouwers, Peter Eekelder en Erik van Dijk melden zich aan.

7. Rondvraag

- Peter Eekelder: ik mis bij de activiteiten de inventarisaties. Het ware wenselijk als vanuit de VWG initiatieven zouden worden geïnitieerd op dit gebied. Die kunnen zowel soortgericht als gebiedsgericht zijn. Het kan laagdrempelig (leuk voor nieuwe leden om in te stappen), kleinschalig of grootschalig worden opgezet. Wellicht geeft ook de nieuwe SOVON-atlas extra mogelijkheden. Peter heeft zelf al de Mibo-inventarisatie van ons werkgebied opgepakt en zal met voorstel(len) komen. De voorzitter spreekt onmiddellijk zijn grote waardering uit voor dit initiatief.

- Chris van der Heijden: heeft als nieuw lid een drempel ervaren. VWG komt over als een redelijk gesloten clubje van vogelexperts. Wellicht kan op website nieuwe leden worden aangeboden om een keer mee te lopen of iets te doen wat geschikt is voor beginners.

Het IJsvogelfonds van VBN heeft een bak geld liggen waar onze VWG gebruik van kan maken. Opmerkelijk hoe weinig vrouwen (zichtbaar) lid zijn van de VWG.

Chris wil zich inzetten om minderheidsgroepen (vrouwen en jeugd) die lid worden verder te helpen. Hij zal contact opnemen met Jeroen om te kijken of er in de Nationale Vogelweek iets voor de jeugd kan worden opgezet. Website kan een belangrijkere rol spelen voor de VWG.

Kan 'de VWG' wat zichtbaarder worden voor leden middels gezichten in Mourik op of website?

Meer in het algemeen is de vraag: welke visie heeft de VWG? Waar ligt de focus? Bestuur zal zich hierop hernieuwd bezinnen.

- Sjaak van den Berg: bij de opening van de nieuwe hangar op het Zweefvliegveld zullen Sjaak en Marcel aanwezig zijn. Ze kunnen een presentje ter waarde van € 20 meenemen namens de VWG.

- Eddy Nieuwstraten: wellicht leuk om meer mensen kennis te laten maken met het fenomeen trektellen. Leden uitnodigen via website en/of mailcirkel om een keer te komen kijken. Er moet dan wel gegarandeerd kunnen worden dat de post bemand is. Initiatief daartoe wordt gelegd bij de trektellers zelf.

- Marc de Bont: vraagt om aanvullende waarnemingen in park Lingezege te melden via Waarnemig.nl

- Nico van der Poel: vraagt naar de Slechtvalken op het Erasmusgebouw. Voorstel van kast is in vrij ver stadium afgewezen door RU vanwege plek bij logo en gedoe met jaarlijks terugkerende hoogwerker. Harvey en Menno houden het in de gaten.

Erik van Dijk: bij overname van foto in Mourik graag vermelding van auteur. Redactie Mourik neemt op verzoek beslissing over schrijfwijze vogelnamen. Loopt nu niet uniform met Avifauna.

Erik neemt initiatief naar NABU toe om Observado te gebruiken als invoerscherm zodat ook onze waarnemingen voor hen zichtbaar worden.

- Harvey van Diek: geeft aan na 12 jaar te stoppen met het opmaken van de Mourik. Er wordt een opvolger gezocht.

Verder geeft Harvey nog informatie over jaar van de Klauwier en laat hij de vogelzoekkaart zien die pas op de markt is. De organisatoren van de vogelcursus zijn hierin zeer geïnteresseerd.

8. Volgende ALV: maandag 25 maart 2013

9. Presentatie Avifauna

Erik van Dijk laat het een en ander zien over de Avifauna die momenteel in constructie is. Er worden enkele zinvolle tips gegeven en alom wordt veel waardering uitgesproken over hetgeen tot nu toe tot stand is gekomen.

Beste VWG-ers

De papieren Mourik in gevaar? Dat lijkt wel wat zwaar aangezet. We hebben echter wel een probleem. Harvey heeft op de ALV al aangekondigd te willen stoppen. Twaalf jaar heeft Harvey voor de Mourik gewerkt en in die tijd is het een mooi blad geworden dat past bij onze VWG. Een compliment en veel waardering! Tegelijkertijd heeft ook Peter aangegeven dat hij de tijd niet meer kan vinden voor de Mourik. Jammer, maar een te respecteren besluit.

Dan nu de voor de hand liggende vraag: wie heeft tijd en interesse om dit leuke en belangrijke werk voor de VWG voort te zetten. Er liggen eigenlijk twee taken. Voor de taak van Harvey (het in elkaar draaien van de Mourik) zijn vaardigheden nodig op het terrein van opmaak. De taak van Peter bestaat vooral uit het plannen en verzamelen van kopie. Het is daarbij wel erg handig als je veel mensen kent. Harvey en Peter kunnen je daarover bijpraten en zullen ongetwijfeld bereid zijn je op gang te helpen.

Daarnaast ligt er ook een uitdaging. De Mourik als papieren uitgave is zeer gewaardeerd. Toch liggen andere uitdagingen in het verschiet. Langzaam groeien we toe naar meer samenhang tussen de “ papieren krant”, de website en de mailcirkel en ook nog tal van andere communicatiemiddelen. Een uitdaging om met anderen hierin je weg te zoeken. Belangstelling? Neem dan contact op met Harvey, Peter of een van de bestuursleden.

Arie van Dijk, voorzitter

Activiteitenagenda oktober – november 2012

Oktober 2012

vrijdag 12-15 Excursie Helgoland
meer informatie hierover bij brinkmanberger@planet.nl

vrijdag 26 Lezingenavond filmbijdrage van Rob Bos
en fotoverslag recente reis van Harvey van Diek
20.00 uur Natuurplaza

November 2012

in de wintermaanden is er weer elke maand een excursie.
Nadere informatie hierover volgt nog.

Er worden ook diverse excursies georganiseerd door de FF Gelderse Poort, de KNNV en het IVN.